

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชนชาย” กรณีศึกษาจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมค้นคว้าจากเอกสารบทความ ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชาย ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชาย
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชาย
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิด
 - 2.2 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง
 - 2.3 ทฤษฎีเด็กและเยาวชนกระทำความผิด
 - 2.4 ทฤษฎีเชิงบูรณาการ (Integrated theory)
 - 2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 2.6 ทฤษฎีการควบคุมสังคม
 - 2.7 ทฤษฎีตีตรา
 - 2.8 สถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชาย
 - 2.9 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชนชาย
3. กฎหมายอาญาภาคความผิดเกี่ยวกับเพศ
4. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี
5. แนวทางในการป้องกันและแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1. สถานการณ์ปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยในชั้นที่ต้องเร่งแก้ไขและกระทบกับเด็กจำนวนมากโดยจำแนก เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ปัญหาที่เกิดมาจากความยากจนและด้อยโอกาสทั้งที่มีมาแต่กำเนิด หรือสืบเนื่องมาจากครอบครัว หรือถูกกระทำจากบุคคลหรือสังคม กล่าวคือ เด็กที่มาจากครอบครัวมีฐานะยากจนหมายถึงเด็กที่มาจากครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 922 บาท /คน/ เดือน จากข้อมูลจำนวนเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส ในปี พ.ศ.2545 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้รายงานว่ามีเด็กไทยอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 2.9 ล้านคน หรือร้อยละ 15.4 เป็นเด็กยากจน และเด็กในกลุ่มจังหวัดลักษณะพิเศษที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ คือ กลุ่ม 5 จังหวัดภาคใต้ และกลุ่ม 6 จังหวัดภาคเหนือ

ส่วนเด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก 7 ประเภท ได้แก่

- 1) เด็กถูกละเมิดสิทธิ (ถูกทารุณ/ แรงงานเด็ก/ โสเภณีเด็ก/ ถูกข่มขืน)
- 2) เด็กถูกปล่อยปละละเลย (ครอบครัวยากจน/ถูกทอดทิ้ง/ กำพร้า/ เร่ร่อน/ บุตรกรรมกรก่อสร้าง/ บุตรผู้ต้องโทษ/ เด็กชุมชนแออัด/เด็กชนกลุ่มน้อย)
- 3) เด็กมีปัญหาความประพฤติ (ยาเสพติด/ มั่วสุม/ ตั้งครุฑนอกสมรส และอื่น ๆ)
- 4) เด็กพิการ
- 5) เด็กครอบครัวติดเชื้อมเอดส์
- 6) เด็กที่กระทำผิดทางอาญา และ
- 7) เด็กต่างชาติที่อพยพผิดกฎหมาย

1.2 ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น เรื่องเพศสัมพันธ์ ติดเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ฆ่าตัวตาย เล่น การพนัน เทียวเตร่สถานบันเทิง ติดเกม อินเทอร์เน็ต เข้าถึงสื่อลามกอนาจารหรือสื่อที่แสดงความรุนแรง และชั่วร้าย โดยมามีปัญหาที่เกิดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งจากข้อมูลกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รายงานไว้พบว่าในส่วนของปัญหาเด็กและเยาวชน คือ

1.2.1 ปัญหาที่เด็กและเยาวชนถูกละเมิดสิทธิ ได้แก่ เด็กถูกทารุณทางร่างกาย จิตใจ และถูกละเมิดทางเพศ ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวน 30,000 คน โดยมีข้อมูลที่ได้รับบริการช่วยเหลือ

และได้รับการสงเคราะห์จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ(กรมประชาสงเคราะห์เดิม) ปี 2543 จำนวน 270 ราย, ปี 2544 จำนวน 288 ราย และปี 2545 จำนวน 221 ราย นอกจากนี้ยังมีการใช้แรงงานเด็ก จำนวน 55,000 คน ในปี 2543 ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับโสเภณีเด็ก : จากการสำรวจข้อมูลผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศ (กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ปี 2543) เป็นชาย 4,132 คน หญิง 65,992 คน รวม 70,124 คน (นักวิชาการประมาณว่าในจำนวนนี้เป็นเด็กไม่เกินร้อยละ 20 เท่ากับ 14,025 คน ปี 2544 มีจำนวน 75,049 คน (เป็นเด็ก 15,010 คน) เด็กถูกปล่อยปละละเลย จากการสำรวจ สวัสดิการสังคมระดับครัวเรือนทั่วประเทศ ปี 2542 พบว่าเด็กและ เยาวชน (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ที่ไม่อยู่กับ พ่อแม่ มีจำนวนสูงถึง 1.2 ล้านคน

1.2.2 ปัญหาที่ทำให้เกิดความยากลำบากในกลุ่มที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยง จากความหมายที่ได้ระบุถึงเด็กยากลำบากหรือทำให้ด้อยโอกาสมาจากสาเหตุที่เด็กมีปัญหาความประพฤติเสี่ยงนั้น ปัจจุบันได้พบว่าปัญหานี้ได้กลายเป็นจำนวนมากแล้ว ดังตัวอย่างดังนี้ (ข้อมูลสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต)

1) ได้มีการสำรวจเยาวชนใน 25 จังหวัด 4,645 ตัวอย่างในช่วง เมษายน 2547 พบว่าในปัจจุบันนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 75.1 ที่มีปัญหาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตไม่ต่ำกว่า 1 ปัญหา ในบรรดาปัญหา 9 ชนิดที่สำคัญ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้ยาเสพติด ใช้ยาพุ่มเพื่อย มีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และคิดฆ่าตัวตายโดยภาพรวมทั้งหมดของเยาวชนทั่วประเทศแต่ละคน มีปัญหาเฉลี่ย 1.8 ปัญหา

2) มีวัยรุ่นไทยที่อายุต่ำกว่า 19 ปี เสพติดบุหรี่แล้ว 375,900 คน และสูบบุหรี่เป็นประจำ 78,000 คน ในแต่ละวัน มีเด็กไทยเริ่มสูบบุหรี่ 600-800 คน

3) การดื่มสุรา สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงในปี พ.ศ. 2546 คนไทยดื่มสุรา 18.61 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.46 ของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป แยกเป็นชาย 15.51 ล้านคน หรือร้อยละ 60.80 ของเพศชายอายุ 11 ปีขึ้นไป เป็นหญิง 3.95 ล้านคนหรือร้อยละ 14.51 ของเพศหญิง ในช่วงเวลาเพียง 7 ปี (2539-2546) กลุ่มผู้หญิงวัย 15-19 ปี เป็นกลุ่มที่น่าจับตามากที่สุด เนื่องจากการเพิ่มจำนวนขึ้นเกือบ 6 เท่า คือจากร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 5.6 และร้อยละ 7.74 ของหญิงที่ดื่มวัย 15-19 มีดื่มจัด (ดื่ม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ถึงดื่มทุกวัน)

4) ข้อมูลสำรวจนักเรียนที่เกี่ยวข้องยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการได้สำรวจข้อมูลปี 2547 จำนวน ที่สำรวจ 5,413,271 จากทั้งหมด 6,217,101 คน พบจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังนี้ (1) กลุ่มไม่เคยใช้ยา 5,352,711 คนหรือ 98.88 %

(2) กลุ่มเคยใช้ เลิกแล้ว 1,199 คนหรือ 0.02% (3) กลุ่มยังใช้ยาอยู่ 275 คน หรือ 0.01 % (4) กลุ่มติดยาบำบัดหายแล้ว 522 คนหรือ 0.01 % (5) กลุ่มสงสัยยาค้ายา 25 คน หรือ 0.00001% และ (6) กลุ่มใช้เหล้า/บุหรี่ 58,539 คน คิดเป็น 1.08 % ของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ ยังได้ จำแนกสถานศึกษาตามความสำเร็จในการแก้ปัญหาเสพติดได้ดังนี้ การจำแนกสถานะสถานศึกษาได้ ประเมินไว้จำนวนรวม 11,563 โรง นักเรียน 6,001,029 คนใน 75 จังหวัด โดยแบ่งเป็น

ระดับ ก จำนวน 4,069 โรง ที่เข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวัง มีการป้องกันแก้ไขอย่างยั่งยืน

ระดับ ข จำนวน 5,492 โรง ที่เข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา

ระดับ ค จำนวน 1,519 โรง ที่มีระบบเฝ้าระวัง มีการป้องกันแก้ไข

ระดับ ง จำนวน 233 โรง ที่ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นกรณีพิเศษ

5) ข้อมูลการฆ่าตัวตาย ในปี 2546 มีสถิติการฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 3,851 ราย เฉลี่ยวันละ 10.5 ราย โดยทุก 2 ชั่วโมงครึ่ง จะมีคนฆ่าตัวตาย 1 คนสิ่งที่จะทำอย่างเร่งด่วนคือ ลดอัตราการฆ่าตัวตายในเด็กและเยาวชนจากอัตราเฉลี่ย 7.1 ต่อแสนประชากรให้ต่ำกว่านี้ โดยพบว่าอัตราการฆ่าตัวตายสูงจะอยู่ 2 ช่วงคือ เด็กและเยาวชนกับช่วงวัยทำงาน โดยเฉพาะภาคเหนืออัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่า 20 ต่อแสนประชากร

6) การมีเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขในปี 2547 ผลวิจัยระบุ วัยรุ่นนับแสนเตรียมมีเพศสัมพันธ์ในวันวาเลนไทน์ ทั้งยังพบว่า 70,000-80,000 คนนิยมมีคู่นอนประจำตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และที่น่าตกใจที่สุดคือ 10,000-20,000 คนผ่านประสบการณ์สวینگกิ้งหรือเปลี่ยนคู่นอนด้วยแล้ว นอกจากนี้ จากการสำรวจพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นและเยาวชนไทย พบว่า มีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น และเป็นเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ทำให้เสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะกามโรค ซึ่งมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดจากผู้ป่วยทุกระดับอายุ 15,000 รายในปี 2544 เหลือ 10,000 รายในปี 2546 แต่ในปี 2547 ยอดติดเพิ่มขึ้น 30% จำนวน 13,130 ราย แยกเป็นโรคหนองใน 6,711 ราย หนองในเทียม 5,039 ราย ซิฟิลิส 1,224 ราย ที่เหลือเป็นฝิ่นม่วงและแผลริมอ่อน โดยร้อยละ 40 อายุต่ำกว่า 24 ปี และนักเรียน นักศึกษาติดเชื้อเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ซึ่งเกือบ ร้อยละ 50 ติดมาจากเพื่อน คนรัก โดยโรคเหล่านี้มีลักษณะพิเศษ ผู้หญิงที่ติดเชื้อหนองใน ร้อยละ 30 จะไม่มีอาการใด ๆ แต่สามารถ

แพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้ และยังพบว่าร้อยละ 5-10 ของผู้ที่เป็นโรคเหล่านี้จะติดเชื้อเอดส์ร่วมด้วย จึงนับเป็นสัญญาณอันตรายที่ต้องรณรงค์ให้วัยรุ่นไทย รู้จักป้องกันควบคู่กับเอดส์ด้วย

7) คดีเด็ก จากสถิติจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนทั้งชายหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 ถึงเดือนกันยายน 2550 มีสูงถึง 50,767 คดี

8) ไม่เข้าวัด ห้างไกลศาสนา จากสถิติพบว่า ครอบครัวคนไทย 60-70% ไม่เคยเข้าวัดมีเพียง 30-40% เท่านั้นที่เข้าวัดบ้าง ดังนั้นเด็กและเยาวชนไทยส่วนใหญ่จึงขาดประสบการณ์ในการเข้าถึงกิจกรรมทางศาสนาโดยตรง

9) การอ่านหนังสือของวัยรุ่น พบว่าหนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่นักศึกษาสนใจอ่านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.56 เนื่องจากหาซื้อได้ง่าย และมีเนื้อหาที่ครบถ้วนไม่ว่าจะเป็น ข่าวสาร นิยาย กีฬาและเทคโนโลยีการสื่อสาร รองลงมาคือนิตยสาร ร้อยละ 36.00 เพราะต้องการรับรู้ข่าวสารในแวดวงบันเทิงและแฟชั่น ร้อยละ 13.14 เป็นหนังสือเรียน เนื่องจากต้องการทบทวนความรู้ให้กับตนเอง และจากการสำรวจความถี่ในการอ่าน พบว่านักศึกษารับหนังสือทุกวันในอัตราสูงคิดเป็นร้อยละ 40.00

นอกจากข้อมูลที่ได้สำรวจจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว ยังมีข้อมูลของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และสถาบันรามจิตติ ที่ได้เฝ้าระวังสถานการณ์เด็กในระยะเวลาอันยาวนานกว่า 5 ปี โดยมีผลสรุปยืนยันถึงความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนดังนี้

จากรายงานการวิจัย “โครงการเฝ้าระวังรักษาคูณภาพอนาคตเยาวชนไทย” ของสำนักวิจัย เอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ตุลาคม 2548 ได้ระบุประเด็นปัญหารุนแรงที่สุด 5 อันดับซึ่งมีเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 12 ถึง 24 ปี เกี่ยวข้อง ได้แก่

อันดับ 1 เหล้า/ บุหรี่ เหล้า 5,921,257 คน บุหรี่ 2,023,893 คน

อันดับ 2 หนีเรียน 2,086,527 คน

อันดับ 3 ยาเสพติด ใช้ยาบ้า 516,823 คน

อันดับ 4 เพศสัมพันธ์ 472,575 คน

อันดับ 5 การพนันเฉพาะนักศึกษากรุงเทพมหานคร 101,306 คน

นอกจากรายงานของเอแบคโพลล์แล้วข้อมูลจากสถาบันรามจิตติ (2548) ยังได้ประเมินสถานการณ์ของปัญหาเด็กและเยาวชนที่ยืนยันความรุนแรงของปัญหาไว้เช่นกัน ดังนี้

- 1) ขาดความอบอุ่นในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก
- 2) ห่างไกลวัดใช้ชีวิตยามว่างตามห้างสรรพสินค้า ใช้มือถือและคุยผ่าน

อินเทอร์เน็ต

- 3) ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
- 4) เล่นพนันและเริ่มเล่นพนันผ่านโทรศัพท์ระบบ SMS
- 5) ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น และขาดความรับผิดชอบ

ปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนทั้งหมดนี้จะส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมไทย 10 ปี ข้างหน้าเนื่องจากการวางรากฐานการเรียนรู้คุณธรรม เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากวัยเด็กจนถึงอายุ 25 ปี เมื่อเด็กและเยาวชนขาดการปลูกฝังคุณธรรมในช่วงต้นของชีวิตเสียแล้ว จะทำให้เป็นผู้ใหญ่และครอบครัวที่ด้อยคุณธรรมในอนาคต จึงเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ปัญหาตั้งแต่บัดนี้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นปัญหาที่สาหัสเกินแก้ไขต่อไป นอกจากนี้เด็กที่อยู่ในสภาพยากจนและด้อยโอกาสอยู่เดิมแล้ว หากต้องประสบปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงซ้ำเติมอีกจะยิ่งทำให้เด็กเหล่านี้อยู่ในสภาพยากลำบากซ้ำซ้อนมากขึ้น

2. การวิเคราะห์ SWOT ของสภาพปัญหาเด็กและเยาวชน

จากปัญหาที่พบปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งพบว่า

2.1 จุดแข็ง (Strength)

มีครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวนรวมกว่า 12 ล้านคน ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสามารถส่งข้อมูลข่าวสารถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว

1) โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเป็นต้นแบบทางสังคม หรือ ปุชนิยบุคคลของนักเรียน นักศึกษา นอกจากนั้นครูยังเป็นผู้นำ ชุมชน เป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้ปกครอง

2) มีงบประมาณบางส่วนอยู่บ้างแม้จำนวนไม่สูงนักซึ่งเป็นทุนเดิม จากแผนงานยาเสพติด โรคเอดส์ งบส่งเสริมกีฬา และงบจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา

2.2 จุดอ่อน (Weakness)

1) พฤติกรรมของเยาวชนไทยในปัจจุบันหลายอย่างน่าเป็นห่วง มีปัญหารุนแรง และ ยังไม่มีมาตรการแก้ไขจริงจัง และต่อเนื่อง

2) คนทั่วไปมองกระทรวงศึกษาธิการในแง่ลบ เช่น ปฏิรูปการศึกษาล่าช้า ปฏิรูปแต่วิชาการอ่อนด้อยทางคุณธรรม

3) ยังไม่สามารถดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้อย่างเข้มแข็ง เนื่องจากยังขาดพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤติ ที่จะดำเนินงานได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ยังไม่สามารถออกกฎกระทรวงเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จำนวนสารวัตรนักเรียนมีน้อยไม่ทั่วถึงและไม่ทันเหตุการณ์

2.3 โอกาส (Opportunity)

1) กระแสตื่นตัวของเครือข่ายองค์กร ชุมชน องค์กรภาคเอกชน และผู้ประกอบการ เข้มแข็งกว่าเดิม พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือหากสถานศึกษามีความตั้งใจทำงาน

2) สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อใช้ในการกระจายข้อมูล

3) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงของประเทศให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาสังคมและปัญหาเยาวชน และได้จัดเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยงานบูรณาการแก้ปัญหาร่วมกัน

2.4 อุปสรรค (Threat)

1) ยังขาดกลไกประสานเชื่อมโยงภายใน 5 องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ เอง และการทำงานข้ามกระทรวง

2) ขาดระบบติดตาม ประเมินผล การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษา

3) บุคลากรขาดทักษะการทำงานเชิงยุทธศาสตร์/งานเชิงรุกเมื่อปฏิบัติจริงกลับกลายเป็นทำงานเชิงรับ/ งานขาดทิศทาง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด

ของเด็กและเยาวชน

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้ คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิด

แนวคิดนี้เชื่อว่ากระบวนการทางความคิด (Cognitive process) เป็นสิ่งสำคัญในการอธิบายพฤติกรรม ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจึงต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด คำว่าความคิด (Cognition) เป็นคำกว้าง ๆ ที่มีความหมายถึงกระบวนการทางสติปัญญา (Intellectual process) ทั้งหมด เช่น การรับรู้ ความเชื่อ ความคิด การจำ การรู้ การตัดสินใจ เป็นต้น (Lahey, 2003)

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมทางสังคม หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นความคิดทางสังคม (Social Cognition) ซึ่งจะอธิบายว่าบุคคลทำความเข้าใจกับสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างไร (How individuals make sense of social situation) กระบวนการทางความคิดอยู่ระหว่างกลางระหว่างสิ่งเร้าที่สังเกตเห็นได้กับการตอบสนอง ดังนั้นการอธิบายพฤติกรรมทางสังคมจึงอยู่บนสมมุติฐานว่าบุคคลรับรู้ความเป็นจริงนั้นได้อย่างไร

ในมุมมองเชิงความคิดทางสังคม ความเชื่อเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลถึงพฤติกรรม ความเชื่อเป็นตัวเชื่อมระหว่างกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) กับพฤติกรรม ความเชื่อเป็นลักษณะของบุคคลที่มีมานาน ซึ่งจะช่วยปรับพฤติกรรมและได้รับจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ความเชื่อสามารถปรับเปลี่ยนได้และสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลจากพื้นฐานอันเดียวกัน (Abraham and Sheeran, 2005) ความเชื่อถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมในแบบแผนทางพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ในเชิงสุขภาพ ความเชื่อเป็นปัจจัยหนึ่งในแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (Health belief Model) ประกอบด้วย ความเชื่อว่ายตัวเองมีโอกาสจะเจ็บป่วยหรือเป็นโรคนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด (Perceived susceptibility) และเขาเชื่อว่ายตัวเองจะเจ็บป่วยหรือโรคนั้น ๆ มีความร้ายแรงมากน้อยเพียงใด (Perceived severity) ซึ่งในที่นี่ได้นำมาใช้ในลักษณะที่ว่าเด็กและเยาวชนมีความเชื่อว่ายตัวเองมีโอกาสกระทำผิดมากน้อยเพียงใดและการกระทำผิดนั้นมีผลต่อเขาร้ายแรงมากน้อยเพียงใด

บรรทัดฐานที่คลุมเครือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรม บรรทัดฐานที่คลุมเครือ (Subjective norms) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ ความเชื่อในบรรทัดฐาน (Normative belief) และแรงจูงใจในการคล้อยตาม (Stroebe, 2000) ความเชื่อในบรรทัดฐาน หมายถึง ความเชื่อที่ว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาต้องการให้เราทำหรือไม่ทำอะไรขณะที่แรงจูงใจในการคล้อยตาม หมายถึง การที่เราคิดว่าเราจะทำสิ่งที่บุคคลที่มี

ความสำคัญต่อเขาต้องการให้ทำหรือไม่ให้ทำหรือไม่ บรรทัดฐานที่คลุมเครือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมในทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล (Theory of reasoned action) และต่อมาได้พัฒนาเป็นทฤษฎีพฤติกรรมที่มีการวางแผน (Theory of planned behavior)

2. ทฤษฎีการควบคุมตนเอง

ไมเคิล อาร์ กอทเฟรดสัน (Michael R. Gottfredson) และ เทร์วีศ เฮิร์ชชี (Travis Hirschi) ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปของอาชญากรรม (A General Theory of Crime) ในปี ค.ศ. 1990 เป็นการอธิบายการควบคุมตนเอง (Self - control) ที่มีผลต่อการก่ออาชญากรรม

โกทเฟรดสัน และเฮิร์ชชี ได้ให้ความหมายอาชญากรรมว่า “การกระทำด้วยกำลังหรือการขู่ในทางแสวงหาความสนใจของตนเอง” (Acts of force or fraud undertaken in pursuit of self interest) ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีโอกาสกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้สูง การควบคุมตนเองไม่ได้หมายความว่า พฤติกรรมของตัวเองถูกกำหนด และผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ นอกจากนี้อาจมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูงแล้วยังมีการกระทำอื่น ๆ ที่เบี่ยงเบนและเสี่ยงสูงด้วย เช่น การดื่มสุรา เสพยา การพนัน แสวงหาความตื่นเต้น ใช้เงินอย่างไม่ฉลาด เป็นต้น เขาไม่รู้สึกละอายต่อการกระทำเบี่ยงเบนและเสี่ยงเช่นนั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรมอย่างใกล้ชิด (Siegel, Welsh, and Senna, 2006)

โกทเฟรดสัน และ เฮิร์ชชี อธิบายว่าการมีการควบคุมตนเอง ได้แก่ลักษณะต่อไปนี้ คือ

- 1) กระตุนง่าย (Impulsive)
- 2) ชอบการเสี่ยง (Risk - taker)
- 3) ไม่คงที่และไม่มีจุดยืน (Unstable and unfocused)
- 4) ไม่อดทน (Impatient)
- 5) เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self - centered)

บทบาทของพ่อแม่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของการขัดเกลาทางสังคมต่อเด็ก สิ่งที่เป็นการเล่นดูถูกแบบผิด ๆ ได้แก่

- 1) พ่อแม่ไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อลูก
- 2) พ่อแม่ไม่มีเวลาสำหรับลูก

- 3) พ่อแม่ไม่ได้คำนึงถึงพฤติกรรมของลูกไม่เหมาะสม
- 4) พ่อแม่ไม่ลงโทษลูก

3. ทฤษฎีเด็กและเยาวชนกระทำผิด

ความหมายการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

คำว่า “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน” มาจากภาษาอังกฤษว่า “Juvenile Delinquency” ซึ่งมีการแปลเป็นภาษาไทยที่แตกต่างกัน สมัยก่อนใช้คำว่า “ยุวอาชญากร” แต่คำนี้รุนแรงเกินไป จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน” หรือ “เด็กเกเร” (สุชา จันทรโณม, 2523, น. 2) ความหมายของคำว่า “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน” นั้นมีขอบเขตที่กว้างขวางมาก ทั้งในประเทศและหลาย ๆ ประเทศ อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีคำจำกัดความที่แน่ชัด คำจำกัดความมักจะมีลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างกันแต่ละสังคม ส่วนใหญ่แล้วพฤติกรรมใดที่ถูกมองว่าไม่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน หรือไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานค่านิยมของสังคมจะถือว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น (B. Kirberg and J. Austin, 1978 อ้างถึงใน วารุณี ภูริสิทธิ์, 2531, น. 21)

ซีลตัน และ สกุก อี (Sceldon and Glueck E., 1964, p. 8) ได้กล่าวว่าเด็กคนใดก็ตามแม้ว่าจะกระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เพียงครั้งเดียวก็เข้าลักษณะเด็กที่กระทำผิด แต่นักวิจัยไม่ถือว่าเป็นเด็กเกเร โดยให้ความหมายว่าเด็กเกเรจะต้องเป็นเด็กที่กระทำผิดอย่างเดียวกันหลาย ๆ หน เพราะการที่เด็กทำผิดเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้งอาจเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมชั่ววูบ เมื่อเติบโตขึ้นอาจจะเลิกไป ทั้งที่การกระทำนั้น ๆ เป็นการกระทำผิดกฎหมายก็ตาม

เพาเวอร์ และ วิทเมอร์ (Powers E. and Witmer H., 1951, p. 180) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดว่าต้องพิจารณาถึงเกณฑ์ 3 ประการ คือ

- 1) ความหนักเบาของความคิด หรือความร้ายแรงของการกระทำ
- 2) ความถี่ของการกระทำ หรือการทําย่อยครั้งแค่ไหน
- 3) ทศนคติของผู้กระทำผิดต่อสังคมหรือผู้มีสิทธิอำนาจตามกฎหมาย

James Dairs ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนกระทำผิดได้ดังนี้ “Juvenile Delinquency” เป็นแนวความคิดทางกฎหมาย เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือเทศบัญญัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุของผู้ใหญ่ตามกฎหมายของชุมชนนั้น โดยมีได้รวมการ

ประพัตติตนไม่สมควรตั้งแต่ระดับธรรมดาถึงขั้นร้ายแรงของเด็กและเยาวชน และจะรวมเฉพาะการพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายเท่านั้น

Benard Russell ได้ให้คำนิยามว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดคือเด็กและเยาวชนชายหญิง ที่ศาลได้พิสูจน์และพบความคิดว่าได้กระทำการละเมิดพระราชบัญญัติของประเทศของรัฐหรือของท้องถิ่น เขาอาจถูกจับโดยตำรวจหรือส่งไปศาลโดยพ่อแม่หรือโรงเรียน

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2523 อ้างถึงใน เกษวรรังค์ จินะแสน, 2542, น. 13) ได้กล่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ขัดแย้งกับความต้องการในค่านิยมของวัฒนธรรมที่ครอบงำวิถีชีวิตของเยาวชน นั่นก็คือพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนค่านิยมหลัก ซึ่งเป็นระบบที่ก่อรูปลักษณะนิสัยใจคอของเยาวชน แม้ว่ากฎหมายบางอย่างจะไม่ได้ฝังรากลึกลงในจารีตประเพณีของสังคม แต่ก็ปรากฏว่าจารีตประเพณีหลายอย่างได้ถูกนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการบัญญัติกฎหมาย ดังนั้น การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจึงมีความหมายในทางพฤติกรรมบางรูปแบบที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคม ทำให้เกิดการเสียระเบียบทั้งในทางสังคมและตัวบุคคลและมีนัยความครอบคลุมไปถึงผลของการใช้ค่านิยม วินิจฉัยความประพฤติว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนา ภายในกรอบของบรรทัดฐานและกฎหมายของสังคมด้วย เป็นความประพฤติที่มักจะมีผลกระทบต่อกันไปในทางที่เสียหาย ถึงแม้ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้เยาว์อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนจากการกระทำผิดของตนเอง แต่ก็ไม่สำคัญเท่ากับข้อเท็จจริงที่ว่าพฤติกรรมใดที่มีผลกระทบต่อกันไปในทางที่ไม่ดี พฤติกรรมนั้นก็มักจะถือว่าเป็นการต่อต้านด้านสังคม (เสริน ปุณณะหิตานนท์, 2523, น. 88-89)

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 4 ได้กำหนดไว้ว่า

เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

เยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ เด็กที่อายุต่ำกว่านี้จะไม่มีความผิดอาญา เนื่องจากถือว่าเด็กยังไม่มีวุฒิภาวะ ไม่สามารถรู้พิจารณาได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้นถ้าเด็กและเยาวชนไทยอายุตั้งแต่ 7-18 ปี กระทำความผิดตามกฎหมายอาญาหรือพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่กำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พระราชบัญญัติอาวุธปืน พวกเขาจะต้องได้รับโทษทางอาญา แต่เนื่องจากรัฐบาลถือว่าบุคคลที่มีอายุ 7-18 ปี ยังเป็นผู้เยาว์ จึงปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแตกต่างจากผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ โดยให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นขึ้นศาลเยาวชนและครอบครัวแทนการขึ้นศาลผู้ใหญ่

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิด

การศึกษาทางสังคมวิทยาถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Sociology of Deviant Behavior) ได้มีความพยายามที่ต้องการค้นหาคำตอบว่า “อะไรคือปัจจัยของพฤติกรรมเบี่ยงเบน” และนำทฤษฎีใดมาอธิบายเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ แต่โดยส่วนรวมแล้วพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเพียงพฤติกรรมการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การเสพยาเสพติด
- 2) การมั่วสุมทางเพศ
- 3) การขายบริการทางเพศ
- 4) การทะเลาะวิวาท
- 5) การลักขโมย
- 6) การดูการ์ตูน / ภาพยนตร์ลามก
- 7) การเลียนแบบความรุนแรงในภาพยนตร์ / TV
- 8) การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม
- 9) การชอบความท้าทายและชอบเสี่ยง
- 10) การมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

การนำทฤษฎีมาอธิบายถึงสาเหตุการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น นักวิชาการที่ศึกษาค้นคว้าไม่มีท่านใดที่อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้เพียงประเด็นเดียว มักจะอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดได้ไว้ควบคู่กัน หมายถึง การที่เยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การกระทำผิดได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอทฤษฎีและแนวความคิดในการอธิบายสาเหตุการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดร่วมกัน โดยเฉพาะการกระทำผิดค่อนข้างมีนักวิชาการค้นคว้าและนำเสนอทฤษฎีไว้หลายทฤษฎี

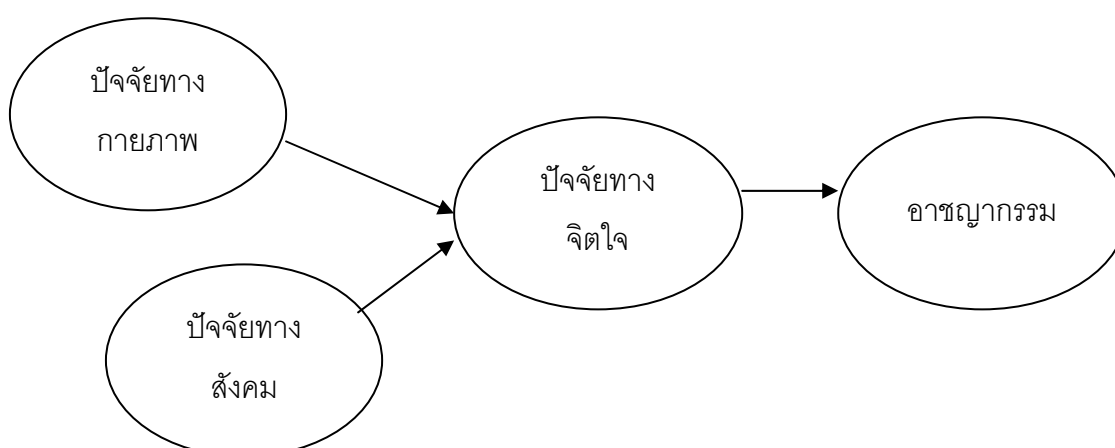
นักวิชาการสมัยก่อนได้ศึกษาค้นคว้า และพยายามตั้งทฤษฎีขึ้นมาเพื่อให้อธิบายถึงสาเหตุการกระทำผิดว่าอยู่ที่ปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เช่น เชื่อในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เชื่อในความบกพร่องของร่างกายและจิตใจ หรือเชื่อในความยากจนหรือภาวะเศรษฐกิจว่าเป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด แต่หลังจากมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการต่าง ๆ ทำให้มีความเชื่อกันว่า สาเหตุการกระทำผิดไม่ได้มาจากปัจจัยตัวใดตัวหนึ่ง แต่อาจมาจากสาเหตุอื่นด้วย เนื่องจากไม่มีแนวความคิดใด ๆ สามารถอธิบายสาเหตุการกระทำผิด

กฎหมายของเยอรมนีได้ครอบคลุมทุกประเภทของความคิด ความคิดปัจจุบันจึงมุ่งไปสู่ปัจจัยหลายสาเหตุ โดยสรุปว่าปัจจัยที่สำคัญจริง ๆ มีอยู่ 3 ประการ คือ

- 1) ปัจจัยทางร่างกาย
- 2) ปัจจัยทางจิตใจ
- 3) ปัจจัยทางสังคม

Hermann Mannheim นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษ (อ้างใน อัจฉรา ทองตัน, 2536) ได้อธิบายถึงสภาพความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสามประการว่า ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมจะก่อให้เกิดอาชญากรรมก็เมื่อจิตใจเอื้ออำนวยให้เป็นไป กล่าวคือมีความต้องการหรือแรงจูงใจที่จะกระทำเช่นนั้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าลักษณะของจิตใจจะเป็นตัวแปรที่เด่นชัดเหนือปัจจัยอื่น หากความกดดันของปัจจัยอื่นแรงมากและมีเชื้อ ความต้องการทางจิตใจ แม้เพียงนิดเดียวก็อาจนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายได้ อย่างไรก็ตามถ้าขาดความต้องการทางจิตใจเสียแล้ว การกระทำผิดทางกฎหมายหรืออาชญากรรมก็จะไม่เกิด อีกนัยหนึ่งหากความต้องการทางจิตใจมีมากแม้จะขาดปัจจัยอย่างอื่น การกระทำผิดกฎหมายก็อาจจะเกิดขึ้นได้ Hermann Mannheim ยังได้ชี้ให้เห็นอีกว่า ปัจจัยจะกลายเป็นสาเหตุก็ต่อเมื่อปัจจัยนั้นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายแผนภูมิแนวคิดของ Hermann Mannheim มีดังนี้

แผนภูมิที่ 1
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิด

4. ทฤษฎีเชิงบูรณาการ

ความสำคัญของทฤษฎีเชิงบูรณาการ

ปัจจุบันนี้ทฤษฎีเชิงบูรณาการกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในแวดวงนักอาชญาวิทยา และเป็นทฤษฎีที่ทรงพลังและมีพลานุภาพ (Powerful) ในการอธิบายปัญหาอาชญากรรมได้ดีกว่าทฤษฎีอื่น ๆ ที่มีลักษณะที่เป็นทฤษฎีเดี่ยว ๆ (Siegel, 2000, p. 286) ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีเชิงบูรณาการไม่เพียงแต่จะอธิบายว่าพฤติกรรมประเภทใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่เป็นอาชญากรรมเท่านั้น ยังสามารถอธิบายถึงสาเหตุของการประกอบอาชญากรรมได้อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่กระทำอย่างต่อเนื่อง (Chronic offender) คือการกระทำผิดตั้งแต่ตอนเป็นเด็กจนกระทั่งถึงผู้ใหญ่ได้ การอธิบายในเชิงบูรณาการนี้จะใช้ทฤษฎีหรือปัจจัยต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกันช่วยกันอธิบายปัญหาการกระทำผิดดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทฤษฎีในเชิงบูรณาการในยุคต้น ๆ ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีทางด้าน Multi factors theories กลุ่มทฤษฎีเหล่านี้เห็นว่าปัจจัยทางส่วนบุคคล (Personal) ปัจจัยทางด้านสังคม (Social) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic) เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด

นอกจากนั้นแล้วกลุ่มทฤษฎีเหล่านี้ได้เชื่อมโยงปัจจัยทางด้านโครงสร้างทางสังคม (Structural) กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) ความขัดแย้ง (Conflict) ทางเลือกหรือโอกาส (Choice) และปัจจัยทางด้านบุคลิกลักษณะ (Trait) เหล่านี้เพื่ออธิบายทั้งปัญหาการกระทำผิดหรือพฤติกรรมอาชญากร โดยเฉพาะอาชญากรโดยอาชีพ รวมทั้งพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมด้วย (Siegel, 2000, p. 287)

ไม่เพียงแต่ทฤษฎีเหล่านี้จะอธิบายถึงปัญหาอาชญากรรมในเชิงการกระทำผิดที่มีลักษณะเป็นอาชีพเท่านั้น ทฤษฎีเหล่านี้ยังอธิบายปัญหาการกระทำผิดของผู้ที่มีอยู่ในกลุ่มเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยทางด้าน Impulsive Personality, Dysfunctional Family, Disorganized Neighborhood, deviant friends และปัจจัยทางด้าน School failure มาอธิบายปัญหาเหล่านี้ได้อย่างสมเหตุสมผลอีกส่วนหนึ่งด้วย จริง ๆ แล้วการบูรณาการในเชิงทฤษฎีในเชิง Multi – factor theories ไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่หรือเพิ่งจะเกิดขึ้นเร็ว ๆ นี้แต่อย่างใด Daniel Glazer นักอาชญาวิทยาที่มีชื่อเสียงได้บูรณาการทฤษฎีแบบนี้มามากกว่า 20 ปีแล้ว โดย Glazer ได้บูรณาการทฤษฎีที่มีชื่อว่า Differential anticipation theory (Glazer, 1978) Glazer ได้ยืนยันว่าคนเรากระทำผิดหรือไม่กระทำผิดนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้มีการคาดการณ์ล่วงหน้ามาก่อนหน้านี้แล้ว (A person's crime or restraint from crime is determined by the consequences he anticipates

form it) (Glazer, 1978, p. 125) Glazer ได้พยายามนำปัจจัยทางด้าน Rational choice, social bond, social control และปัจจัยทางด้าน Learning theory มาอธิบายการกระทำซึ่ง Glazer อธิบายว่าบุคคลจะกระทำผิดก็ต่อเมื่อเขาเห็นว่าผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับมีมากกว่าสิ่งที่เขาสูญเสีย (Rational choice theory) และสิ่งที่สำคัญการที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำผิดหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของความผูกพันทางสังคม การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (Social bond theory) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อน (Learning theory) ของบุคคลเหล่านั้น ๆ เป็นสำคัญ

ล่าสุดความพยายามในการบูรณาการทฤษฎีหรือปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้คือ กลุ่ม Latent trait และกลุ่ม Developmental theories (Siegel, 2000, p. 287)

ทฤษฎีในกลุ่ม Latent trait theories เห็นว่าพฤติกรรมกระทำผิดหรืออาชญากรรมถูกควบคุมโดย Master trait โดย Master trait ดังกล่าวนี้นี้เริ่มพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่เด็ก ๆ และยังคงมีผลสืบเนื่องต่อไปและไม่เปลี่ยนแปลงไปตลอดชีวิต หากมีโอกาสหรือโอกาสเอื้ออำนวยให้ก็จะกระทำผิดขึ้นมาทันที (Latent trait theorists believe that “people don’t change, opportunities do” (Siegel, 2000, p. 287)

ส่วนทฤษฎีในกลุ่ม Developmental theories เห็นว่าเป็นปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ ส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรรม และพฤติกรรมดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ในปี 1990 David Rowe, D. Wagne Osgood and Alan Niccwander ได้นำทฤษฎี Latent trait theory มาอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมขึ้นโดย เห็นว่าปัจจัยทางด้านคุณสมบัติของบุคคล (Personal attribute) หรือปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของบุคคล (Characteristic) มีส่วนควบคุมแนวโน้มการกระทำผิด (Rowe, Osgood, and Niccwander 1990, pp. 237-270) และนอกจากนั้น Rowe และคณะยังเห็นว่า Latent trait อาจเกิดขึ้นในบุคคลตั้งแต่แรกเริ่มหรือตอนเริ่มต้นของชีวิตลักษณะดังกล่าวนี้จะยังคงอยู่ในตัวตนเราตลอดไป นอกจากนี้ Rowe และคณะยังเห็นอีกว่า Latent trait ที่ว่านี้น่าจะได้แก่ Defective intelligence, impulsive personality genetic abnormalities the physical – chemical functioning of the brain and environmental influences on brain function เช่น Drugs, chemicals and Injuries (Ellis, 1988, pp. 499-518)

การผสมผสานทฤษฎีในแนวของทฤษฎี Latent trait theory ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ทฤษฎี Human nature theory ของ James Q. Wilson และ Richard Herrnstein ที่นำเสนอไว้ในหนังสือชื่อ Crime and human nature (Wilson and Herrnstein, 1985) ซึ่ง Wilson และ Herrnstein เชื่อว่าบุคลิกลักษณะส่วนบุคคล (Personal trait) เช่น Genetic make up intelligence และ Body build เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำนายพฤติกรรมอาชญากรได้ดีกว่าปัจจัยทางด้านสังคม

ที่กล่าวว่าทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเชิงบูรณาการนั้น เนื่องจากว่าทฤษฎีดังกล่าวเป็นการผสมผสานปัจจัยทางด้าน Biological และ Psychological traits เข้าด้วยกัน โดย Wilson และ Herrnstein เห็นว่า ปัจจัยทั้งสองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่กระทำผิดหรือไม่กระทำผิดของคนเรา (Choice) ปัจจัยทางด้าน Biology factors ได้แก่ Low intelligence, mesomorphic body type genetic influence (Parental criminality) และ Assessing an autonomic nervous system that responds too quick by to stimuli ส่วนปัจจัยทางด้าน Psychological traits นั้นได้แก่ Impulsive หรือ Extrovert personality หรือ Generalized hostility

อย่างไรก็ตามทั้ง Wilson และ Herrnstein ก็ไม่เคยละเลยปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งเขายังคงเชื่อว่าปัจจัยทางด้านนี้ก็มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดเช่นเดียวกับปัจจัยทางด้าน Biological และ Psychological traits ดังกล่าวมาแล้ว ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ Turbulent family life, school failure และ Membership in deviant teenage subculture (Wilson and Herrnstein, 1985, p. 171)

นอกจากทฤษฎีของ Wilson และ Herrnstein ดังกล่าวมาแล้วยังมีทฤษฎีบูรณาการอีกทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ทฤษฎี General theory of Crime หรือ Self – control theory ของ Michael Gottfredson และ Travis Hirchi ซึ่งจะได้กล่าวในตอนต่อไป ส่วนในทฤษฎีในกลุ่ม Developmental theories นั้นมุ่งความสนใจไปที่ Life events และ Deviant behavior รวมไปถึง Disruption ที่เกิดขึ้นในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ทฤษฎีกลุ่มนี้เห็นว่าหากมีอุปสรรคมาขัดขวาง และเกิดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงของชีวิตช่วงใดช่วงหนึ่ง ซึ่งเป็นการทำลายการดำเนินชีวิตของคนเรา ปัจจัยดังกล่าวนี้จะเป็นส่วนส่งเสริมและสนับสนุนในคนเรากระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมขึ้นมาได้ (Promote criminality) อย่างเช่น เด็กนักเรียนที่มีความผิดหวังในเรื่องการศึกษา ในเรื่องความรักหรือแม้แต่คนทั่วไปที่มีปัญหาในเรื่องการทำงานเหล่านี้ สามารถที่จะกระทำผิดในทำนองเดียวกัน (Siegel, 2000, p. 294)

ช่วงการเปลี่ยนแปลงหรือช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่ว่านี้ บางคนอาจเกิดขึ้นเร็วหรือช้าได้ในแต่ละปัจเจกบุคคล บางคนอาจเกิดขึ้นในช่วงต้น ๆ ของชีวิต บางคนอาจเกิดขึ้นในช่วงกลาง ๆ หรือตอนปลาย ๆ ของชีวิตก็อาจเป็นได้

Disruption ที่เกิดขึ้นในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตนั้น อาจส่งผลให้คนเรามีแนวโน้มในการกระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมอย่างถาวรหรือไม่ถาวรก็ได้ (The propensity to commit crimes is neither stable nor constant) ซึ่งเป็นหลักการที่ขัดแย้งกับทฤษฎีในกลุ่ม Latent trait theories ที่เห็นว่าปัจจัยสังคมด้าน Self – control ที่มีผลแนวโน้มในการกระทำผิดของคนเราที่มีอยู่อย่างถาวร ไม่เปลี่ยนแปลง เพียงแต่รอโอกาสที่จะเอื้ออำนวยให้เท่านั้น Disruption ที่เกิดขึ้นในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต หากมีการสะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะมีผลต่อการกระทำผิดไปอย่างต่อเนื่อง เช่นการกระทำผิดตั้งแต่เด็ก ๆ จนถึงผู้ใหญ่

นอกจากนั้นทฤษฎีในกลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญกับวุฒิภาวะ (Maturity) อีกปัจจัยหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อคนเรามีวุฒิภาวะมากขึ้น ปัจจัยที่มามีผลต่อแนวโน้มในการกระทำผิดก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย อย่างเมื่อตอนวัยเด็กปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ทางด้านการครอบครัวยังมีผลต่อแนวโน้มในการกระทำผิดดังกล่าว แต่พอเข้าสู่วัยรุ่นปัจจัยทางด้านโรงเรียน เพื่อนฝูงต่าง ๆ กลับมีอิทธิพลเข้ามาแทนที่ หรือเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ปัจจัยทางด้านหน้าที่การงาน สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม ฯลฯ กลับมามีอิทธิพลแทนที่ปัจจัยเหล่านี้เป็นต้น

ทฤษฎีกลุ่ม Developmental theories เป็นทฤษฎีที่ได้รับอิทธิพลหรือเป็นมรดกตกทอดมาจากทฤษฎีเชิงบูรณาการแบบ Multidimensional theories หรือ Multi factor theories ที่มองว่าพฤติกรรมอาชญากรรมหรือการกระทำผิดมีสาเหตุ / ปัจจัยมาจากหลาย ๆ สาเหตุ อย่างเช่นสาเหตุทางด้าน Maladaptive personality traits, educational failure, and family relations ฯ ตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ พฤติกรรมการกระทำผิดไม่ใช่จะเกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว จะเกิดขึ้นจากปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัย (McCard, 1991, pp. 397–417) โดยสรุปแล้วกลุ่มทฤษฎีนี้เห็นว่าสาเหตุหรือปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด ได้แก่ ปัจจัยทางด้าน Social, personal, and economic factors และเห็นว่าปัจจัยเหล่านี้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Samson and Laub, 1992, pp. 63-84) โดยเฉพาะในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตจากเด็กสู่วัยรุ่น จากวัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่ จากคนโสดไปสู่คนแต่งงานแล้ว เหล่านี้เป็นปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ทฤษฎีที่สำคัญ ๆ ในกลุ่มทฤษฎี Developmental theories จริง ๆ แล้ว มีหลายทฤษฎีด้วยกัน อย่างเช่น ทฤษฎี Social developmental model (SDM) ของ Joseph Weis

และคณะทฤษฎี Elliott's integrated theory ของ Delbert – Elliott และคณะทฤษฎี Farrington's theory of delinquent development ของ David Farrington ทฤษฎี International theory ของ Terence Thornberry และทฤษฎี Sampson and Laub : age – graded theory ของ Robert Samson and John Laub เป็นต้น

ในที่นี้จะขออนุญาตกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎี Elliott's integrated theory ของ Delbert Elliott และคณะ (David Huizinga and Suzanne Ageton) แห่ง Behavioral research institute in Boulder, Colorado ที่นำเสนอไว้ในปี ค.ศ. 1985 ซึ่งเป็นการบูรณาการทฤษฎีต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างน่าสนใจและสามารถที่จะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ โดยจะขอกกล่าวถึงพอสังเขปดังนี้

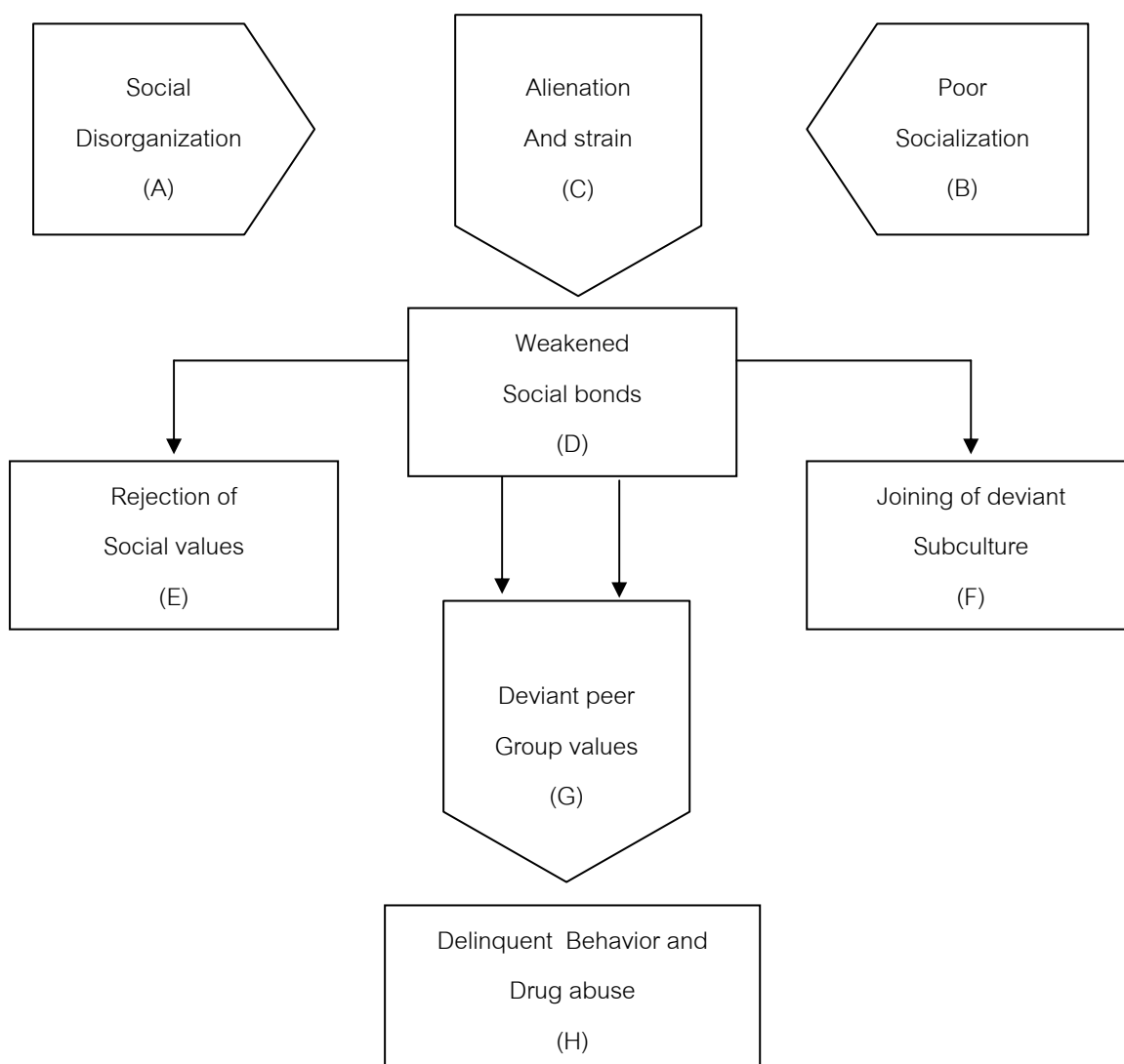
ทฤษฎีของ Elliott และคณะได้บูรณาการทฤษฎีด้าน Strain, social learning (Differential association) และ Social control (Social bond) เข้าด้วยกัน เป็นหนึ่งเดียวเพื่ออธิบายพฤติกรรมการกระทำผิดเช่นนั้นว่า ทฤษฎีของ Elliott และคณะเห็นว่าเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในสังคมที่ไม่มีระเบียบ (Social disorganization) ดังในแผนภาพ (ตรงจุด A) และได้รับการขัดเกลาทางสังคมที่ได้จากครอบครัว (And are improperly socialized at home) (ตรงจุด B) อยู่ในภาวะที่ได้รับความกดดันจากสังคม (Face a significant risk of perceiving strain) เมื่อเกิดความกดดันแล้วจะทำให้เกิดความผูกพันต่อครอบครัวที่ไม่ดีตามมา (Perceptions of strain then lead to weakened bond) (ตรงจุด D) เมื่อเด็กวัยรุ่นมีความกดดันสูงประกอบกับความผูกพันต่อครอบครัว จะทำให้เด็กเหล่านี้ปฏิเสธค่านิยมที่ดีของสังคม (Weak conventional bond and high levels of perceived strain lead some youths to reject conventional social values) (ตรงจุด E) และเด็กเหล่านี้จะหันเข้าหาและมีความผูกพันต่อเพื่อนที่กระทำผิด (And seek out and become to deviant peer groups) (ตรงจุด F) จากการคบหาสมาคมกับเพื่อนผู้กระทำผิดดังกล่าวนี้อาจกลายเป็นแรงเสริมต่อพฤติกรรมการกระทำผิดมากยิ่งขึ้น และเพื่อนผู้กระทำผิดจะเป็นแบบอย่างพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนดังกล่าว นั้นด้วย (From these delinquent associations come positive reinforcements for delinquent behavior, delinquent peers provide role models for anti – social behavior) (ตรงจุด G)

และจากการยึดติดผูกติดกับเพื่อนที่กระทำผิดประกอบกับการมีความผูกพันที่ไม่ดีกับครอบครัวและบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้หันเข้าหาพฤติกรรมการกระทำผิดมากยิ่งขึ้น และหันเข้าหายาเสพติดในที่สุด (Attachment to delinquent groups, when

combined with weak bonding to conventional groups and norms, leads to a high level of delinquent behavior abuse) (ตรงจุด H) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2 ดังนี้

แผนภูมิที่ 2

Elliott's integrated theory

เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมนั้น (Social factors) ทฤษฎีนี้เห็นว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุมาจากปัจจัยเหมือนกับทฤษฎี SDM (Social development model) คือ มีสาเหตุมาจากปัจจัยทางด้าน Social Control, learning หรือ Deferential association และ

Social structure หรือ Social disorganization เพียงแต่ทฤษฎีนี้ได้เพิ่มปัจจัยทางด้าน Strain ขึ้นมาอีกหนึ่งปัจจัยเท่านั้น ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชน มีแนวโน้มในการกระทำผิดมากยิ่งขึ้น

5. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

นักสังคมศาสตร์ทั่วไปเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ตัว และจากการศึกษาวิจัยทางอาชญากรรมวิทยาจำนวนมาก สรุปว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของพฤติกรรมอาชญากรรมของเยาวชน คือ การที่มีเพื่อนฝูงเป็นอาชญากร หรืออยู่ในแก๊งอาชญากร นักอาชญาวิทยาท่านแรกที่ได้นำเสนอทฤษฎีนี้เพื่ออธิบายอาชญากรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ คือ เกเบรียล เทรด (Gabriel Trade, 1843–1904) ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของ “กฎของการลอกเลียนแบบ” (Law of Imitation) มี 3 ข้อ

ข้อแรก กล่าวว่า บุคคลจะเลียนแบบบุคคลอื่นเป็นสัดส่วนแรกกับการที่ได้เข้าไปใกล้ชิดติดต่อกับบุคคลนั้น ดังนั้นการลอกเลียนแบบจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วในสังคมเมือง เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “แฟชั่น” (Fashion) ในขณะที่สังคมชนบทการลอกเลียนแบบจะเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งและเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “ธรรมเนียม” (Custom) อาชญากรรมนี้เริ่มต้นในลักษณะที่เป็นแฟชั่น และต่อมากลายเป็นธรรมเนียมคล้ายเช่นเดียวกับปรากฏการณ์ทั่วไป

ข้อสอง กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะด้อยกว่าจะลอกเลียนแบบผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า โดยเทรดได้ศึกษาย้อนกลับไปถึงประวัติศาสตร์ของอาชญากรรมหลายประเภท เช่น การร่อนเร่พเนจร การเมาสุรา และการฆาตกรรม แล้วพบว่าอาชญากรรมประเภทเหล่านี้ในระยะแรกจะทำโดยบุคคลที่อยู่ในราชวงศ์หรือครอบครัวของขุนนางชั้นสูง ต่อมาได้แพร่กระจายไปสู่บุคคลทุกชนชั้น โดยการเลียนแบบอาชญากรรมหลายประเภทที่เกิดขึ้นในสังคมเมือง ก่อนต่อมาถูกลอกเลียนแบบโดยบุคคลในสังคมชนบท

ข้อสาม กล่าวว่า แฟชั่นใหม่จะไปแทนที่แฟชั่นที่เก่ากว่า ตัวอย่างเช่น การฆ่าผู้อื่นด้วยมีดจะค่อย ๆ ลดจำนวนลง และถูกแทนที่ด้วยการฆ่าผู้อื่นด้วยอาวุธปืนหรือระเบิดทฤษฎีของเทรด ระยะแรกไม่ค่อยได้รับความสนใจ จนกระทั่งเอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมขึ้นมาในปี ค.ศ. 1924 ได้ทำให้นักอาชญาวิทยาหันมาให้ความสนใจกับแนวคิดของเทรด

ซัทเธอร์แลนด์ ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักอาชญาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดท่านหนึ่งในศตวรรษที่ 20 ในปี ค.ศ. 1947 ซัทเธอร์แลนด์ ได้นำเสนอ “ทฤษฎีการเรียนรู้” เติมรูปแบบซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 9 หลักการ โดยกระบวนการที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรมมีดังต่อไปนี้ คือ

- 1) พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
- 2) พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร
- 3) หลักการสำคัญในส่วนของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
- 4) เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้จะรวมถึง (1) เทคนิคในการกระทำผิด ซึ่งบางครั้งก็สลับซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย (2) ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจแรงผลักดัน การใช้เหตุผลตลอดจนทัศนคติที่เกี่ยวกับการกระทำผิด
- 5) ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจ และแรงผลักดันจะถูกเรียนแบบ จะทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย
- 6) หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกัน คือ บุคคลจะกลายเป็น ผู้กระทำผิด เพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย
- 7) การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจแตกต่างกันในด้านความถี่ระยะเวลาในการให้ความสำคัญ และความเข้มข้น ซึ่งหมายความว่าถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคม ระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม
- 8) กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบอาชญากรรมและต่อต้านอาชญากรรมจะมีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป
- 9) ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไป แต่ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการและค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกัน บุคคลลักทรัพย์ก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกันกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงิน ความพยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมจากแรงผลักดันและค่านิยมทั่วไป เช่น ความสุข การดิ้นรนเพื่อสถานะภาพทาง

สังคม แรงกระตุ้นจากการเงิน หรือความผิดหวัง ฯลฯ คงจะต้องพบกับความไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากจะอธิบายได้ทั้งพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย เช่นเดียวกับกระบวนการหายใจที่จำเป็นสำหรับพฤติกรรมทุกประเภท แต่ไม่ได้แบ่งแยกระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย

หลักการสำคัญ 9 ข้อ ชัทเธอร์แลนด์นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคลใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารกันไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือลักษณะท่าทาง และจากหลักการข้อที่ 6 บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย หมายความว่าลำพังเฉพาะการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะไม่เพียงพอทำให้บุคคลไปประกอบอาชญากรรมได้ บุคคลดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจที่เห็นชอบด้วยพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมาย มากกว่าความเห็นด้วยกับพฤติกรรมถูกกฎหมาย และสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมาย ก็คือวัฒนธรรมและค่านิยมที่มากับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งในท้ายที่สุดหมายถึงแรงกดดัน การให้เหตุผล และทัศนคติของการประกอบอาชญากรรมนั้น ๆ ดังนั้นสาเหตุที่ทำให้สองพี่น้องสองคนที่ถูกเลี้ยงดูมาในสภาพแวดล้อมเหมือนกัน พี่น้องคนหนึ่งประกอบอาชีพสุจริต ในขณะที่อีกคนไปประกอบอาชญากรรม ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้ว่า พี่น้องสองคนมีพฤติกรรมแตกต่างกัน เนื่องจากทั้งสองคนมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมการละเมิดกฎหมายและพฤติกรรมถูกต้องตามกฎหมายต่างกัน นอกจากนี้หลักการข้อที่ 7 ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญ และความเข้มข้น สำหรับความถี่ หมายถึงการที่บุคคลมีประสบการณ์กับรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรมบ่อยครั้ง ระยะเวลา หมายถึง ช่วงเวลาที่มีประสบการณ์กับพฤติกรรมผิดกฎหมาย การให้ความสำคัญ หมายถึง การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมในวัยเด็กที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลนั้น สำหรับความเข้มข้น หมายถึง ชื่อเสียงหรือบารมีของต้นกำเนิดของพฤติกรรมอาชญากรรมที่ผิดกฎหมาย หรือหมายถึงความรักและความเคารพที่บุคคลมีต่อผู้ที่ถ่ายทอดหรือเป็นตัวอย่างพฤติกรรมอาชญากรรม และความเข้มข้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

สรุปทฤษฎีชัทเธอร์แลนด์นำเสนอพฤติกรรมอาชญากรรม เกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม และมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายนั้น ความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนทั้งในด้าน

พฤติกรรมและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าว เยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดี มีแนวโน้มมีพฤติกรรมที่ดีและเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมาย ในทางตรงกันข้าม เยาวชนที่ผูกพันกับเพื่อนที่เป็นอาชญากรรม จะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรมบุคคลจะเรียนรู้พฤติกรรมและความเชื่อในอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่อยู่ใกล้ชิดกับบุคคล ปัจจัย 2 ประการ ที่อาจทำให้การคบหาสมาคมมีความจำกัด

ปัจจัยแรก คือ โอกาสในการกระทำผิด กล่าวคือ แม้ว่าบุคคลจะมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย แต่หากว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีโอกาสกระทำผิดกฎหมาย บุคคลนั้นก็อาจจะไม่ประกอบอาชญากรรม บุคคลจะมองเห็นถึงการมีโอกาสนี้ในการกระทำผิดไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะประกอบอาชญากรรมด้วย ดังนั้นการที่บุคคลจะประกอบอาชญากรรมจะต้องเป็นบุคคลที่เรียนรู้และมีความชำนาญในการประกอบอาชญากรรมด้วย

ปัจจัยที่สอง คือ ทางเลือกพฤติกรรมอื่นนอกเหนือจากพฤติกรรมผิดกฎหมาย หากบุคคลมีทางเลือกที่ดีกว่าการประกอบอาชญากรรม บุคคลจะไม่ตัดสินใจประกอบอาชญากรรม แม้ว่าจะมีความเห็นด้วยกับการกระทำผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น อาชญากรบางคนเรียนรู้วิธีการโจรกรรมรถยนต์และรู้ว่าเป็นหนทางเดียวที่จะหารายได้เลี้ยงตัวเอง จึงเลือกประกอบอาชญากรรม ในขณะที่บุคคลธรรมดาทั่วไปก็อาจเรียนรู้วิธีการในการโจรกรรมรถยนต์ แต่ก็ไม่เลือกที่ประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้เนื่องจากมีทางเลือกอื่นที่ถูกต้องตามกฎหมาย

6. ทฤษฎีการควบคุมสังคม (Social Control Theory)

Travis Hirschi (1978) ผู้ตั้งทฤษฎีการควบคุมสังคม มีความเห็นว่า บุคคลมีอิสระที่จะกระทำผิดได้เมื่อความผูกพันกับระเบียบทางสังคมที่ยึดถือถูกทำลาย ซึ่งเขาเชื่อว่าพฤติกรรม การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ทางครอบครัว (Family Interaction) กล่าวคือ ถ้าเด็กและเยาวชนขาดการสนับสนุนจากครอบครัว เด็กก็จะมีแนวโน้มไปสู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกฎหมาย ซึ่งเขาเรียกว่า Law Stake in Conformity ซึ่งจะนำเด็กไปสู่การกระทำผิดกฎหมาย และการคบหาสมาคมกับผู้มีความประพฤติผิดอย่างเบ็ดเสร็จ

7. ทฤษฎีตีตรา

ทฤษฎีตีตราเป็นกลุ่มทฤษฎีอาชญาวิทยาที่มีมุมมองต่อสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมว่าการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมหรือตัวอาชญากรเท่านั้น ไม่สามารถทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจปรากฏการณ์อาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้อย่างถูกต้องลึกซึ้ง จำเป็นต้องศึกษาอาชญากรรมโดยมองที่ส่วนประกอบทางสังคมทั้งหมด (Entire Social Context) หรืออีกนัยหนึ่ง การศึกษาอาชญากรรมที่จำเป็น ต้องศึกษาปฏิกิริยาหรือการโต้ตอบของสังคมที่มีต่อพฤติกรรมอาชญากรรมด้วยแล้ว ต้องนำมาวิเคราะห์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการเบี่ยงเบนของบุคคลหรือไม่อย่างไร

ประมาณปลายทศวรรษที่ 1980 ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้นำแนวความคิดทฤษฎีตีตรา (Labeling Theory) มาผสมผสานกับทฤษฎีอื่นเพื่ออธิบายการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมในสังคม นักวิชาการที่นำเสนอทฤษฎีแนวนี้ที่สำคัญคือ จอร์น เบรทเวท ในหนังสือที่มีชื่อว่า “อาชญากรรม ความละอาย และการยกเลิกการแบ่งแยก” (Crime, Shame, reintegration) ซึ่งเบรทเวทได้อธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคล อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกหลายประการ หากแต่เมื่อสังคมได้ดำเนินการลงโทษเท่ากับเป็นการทำให้บุคคลดังกล่าว เกิดความละอาย (Shaming) อันส่งผลให้บุคคลได้สร้างความสำเร็จในตนเองว่าเป็นอาชญากร และจะมีพฤติกรรมดังกล่าวต่อไปในอนาคต ซึ่งเบรทเวทเรียกกระบวนการลงโทษทางสังคมในลักษณะนี้ว่า เป็นการตีตราหรือทำให้บุคคลเสียหน้า (Stigmatization) เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวกลับมามีพฤติกรรมสอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมอีกต่อไป

เบรทเวท ได้นำเสนอวิธีการดำเนินการกับผู้ละเมิดกระทำผิดในรูปแบบของการพยายามทำให้บุคคลที่กระทำผิดกฎหมายกลับเป็นบุคคลที่เคารพกฎระเบียบของสังคมใหม่อีกครั้ง โดยวิธีการให้อภัยหรือบุคคลไม่รู้สึกละอาย (Reintegrative) เบรทเวทนำเสนอว่าหากสังคมใดที่เลือกใช้กระบวนการนี้ต่อบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะมีสถิติอาชญากรรมต่ำ ในทางตรงกันข้ามหากสังคมใดเลือกการลงโทษที่ทำให้อาชญากรรู้สึกอับอาย และถูกกีดกันออกจากสังคมก็จะส่งผลให้อาชญากรดังกล่าวไปรวมตัวกันประกอบอาชญากรรมต่อไป

เบรทเวทยอมรับว่าสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมครั้งแรก มาจากปัจจัยภายในร่างกายของมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางสังคม แต่เบรทเวทไม่ได้ให้ความสนใจกับสาเหตุของพฤติกรรมครั้งแรกมาก กลับมาให้ความสนใจกับสาเหตุของพฤติกรรมครั้งต่อไป โดยนำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลจะลดน้อยลงหรือเพิ่มมากขึ้น จะขึ้นอยู่กับกลไกควบคุมทาง

สังคม หากสังคมใดมีกระบวนการที่ตราหน้าหรือทำให้บุคคลได้รับความอับอาย บุคคลก็จะมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถแก้ไขได้ ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลได้กระทำผิดและถูกดำเนินการโดยกระบวนการให้อภัยและยินดีรับบุคคลดังกล่าวกลับเข้าสู่สังคม หรือที่เรียกว่า กระบวนการทำให้บุคคลไม่รู้สึกอับอาย บุคคลนั้นก็จะสำนึกผิดและงดเว้นหรือเลิกพฤติกรรมอาชญากรรม

เบรทเวทเน้นย้ำว่าสาเหตุที่การตีตราทำให้บุคคลกระทำผิดได้รับความอับอาย ก็เนื่องมาจากกระบวนการที่มีลักษณะดังนี้คือ ไม่คำนึงถึงมนุษยธรรมเป็นการตีตราตัวบุคคลโดยไม่คำนึงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้น และทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนมาเป็นสัญลักษณ์ของตัวบุคคลที่ถูกตีตรา ซึ่งกระบวนการตีสถานีนี้มุ่งที่จะลดอาชญากรรมในสังคม แต่กลับทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มขึ้น จะเห็นว่าหลักการนี้ตรงกับทฤษฎีตีตราที่ว่า การลงโทษโดยกลไกควบคุมทางสังคมทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น

หลังจากที่มีผู้นำทฤษฎีตีตราสู่วงการอาชญาวิทยาแล้ว ได้มีนักวิชาการหลายท่านไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดนี้โดยชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของทฤษฎีนี้หลายประการ ประการแรกผู้มีพฤติกรรมส่วนมากจะไม่ยอมรับเป็นอาชญากรหรือบุคคลนอกสังคม นอกจากนี้มักจะโต้แย้งหรือต่อต้านการถูกตีตราหรือประณาม ประการที่สองทฤษฎีตีตราไม่ได้ให้ความสนใจกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมดั้งเดิมหรือครั้งแรก เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้อาจคงมีอยู่และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลนั้นอย่างต่อเนื่องไป เมื่อเป็นดังนี้บุคคลอาจประกอบอาชญากรรมต่อไปโดยไม่ได้รับอิทธิพลจากการถูกตีตราหรือประณามแต่อย่างใด ประการที่สามพฤติกรรมเบี่ยงเบนดั้งเดิมหรือครั้งแรกล้วนเป็นปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดกระบวนการตีตราหรือประณาม เพราะหากบุคคลไม่กระทำผิดกฎหมายหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนก็จะไม่เข้ามาอยู่ในการควบคุมหรือถูกลงโทษทางสังคม ทั้งขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมมีกฎหมายรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถใช้อำนาจโดยมิชอบกลับแก้งจับกุมหรือลงโทษบุคคลที่ไม่ได้กระทำผิด ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานของทฤษฎีตีตราว่าสถานะภาพของบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมของบุคคลนั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรมหรือเบี่ยงเบน

8. สถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด

สถาบันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสังคมซึ่งอยู่เพื่อแก้ปัญหาสังคม แต่ในขณะเดียวกัน สถาบันต่าง ๆ ที่เยาวชนเข้ามาเป็นสมาชิกก็อาจจะทำให้เยาวชนเกิดพฤติกรรมการกระทำผิดได้ หากสถาบันนั้นทำหน้าที่ไม่เหมาะสม ตลอดทั้งละเลยและไม่ให้ความสนใจต่อเยาวชน สถาบันทางสังคมที่สำคัญมีดังนี้

8.1 ครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กตั้งแต่เกิดจนโต ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญต่อการหล่อหลอมอารมณ์ จิตใจ อุปนิสัย ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของเด็ก ประสพการณ์ต่าง ๆ ของเด็กจะเริ่มภายในครอบครัวเป็นแห่งแรก พฤติกรรมของเด็กที่แสดงต่อสังคมภายนอกสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของครอบครัวได้ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้น เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นคนอย่างไรนั้น จึงขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของครอบครัวตลอดจนความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บรรยากาศภายในครอบครัว ฯลฯ ซึ่งหากเด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกระทำผิดขึ้นมา ครอบครัวก็จะเป็นหน่วยหนึ่งที่ถูกมองว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะพบว่าปัญหาทางอารมณ์และจิตใจที่เด็กและเยาวชน ซึ่งจะพบว่าปัญหาทางอารมณ์และจิตใจที่เด็กและเยาวชนได้รับอันเนื่องมาจากความแตกร้างภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นระหว่างพ่อกับแม่ และระหว่างพ่อแม่กับลูก ความไม่คงเส้นคงวาในการอบรมระเบียบวินัยและการลงโทษ การละเลยไม่เอาใจใส่ ทอดทิ้ง การขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ฯลฯ ได้นำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ทั้งสิ้น

Sheldon and Glueck (อ้างถึงใน อรรถ สุวรรณบุปผา, 2518) ได้ให้ความหมายของ “ครอบครัวบกพร่อง” ไว้ว่า หมายถึง “การขาดความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เด็กขาด ผู้อบรมและให้คำแนะนำ เด็กไม่รู้จักใช้เวลาว่างและขาดสันติภาพ การประทุษร้าย ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในครอบครัว” สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของครอบครัวบกพร่อง คือการที่สังคมในเมืองที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา บิดามารดายอมมีเวลาให้นุตรน้อยหรือบางรายไม่มีเลย เห็นความสำคัญทางด้านวัตถุมากกว่าเห็นความสำคัญทางด้านจิตใจ มีเด็กบางคนไม่เคยพบหน้าพ่อเป็นเวลาเกือบปี ทั้ง ๆ ที่อยู่บ้านเดียวกัน จะเห็นได้ว่าคุณค่าทางวัตถุหรือเงินตราไม่สามารถทดแทนคุณค่าทางจิตใจในความต้องการความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจ จึงเกิดเป็นปัญหาครอบครัว เรียกว่า เด็กขาดความอบอุ่นและความรัก ต้องหันหน้าเข้า

สิ่งที่น่าเป็นห่วงทางใจ โดยการหันหน้าเข้าหาสิ่งที่ผิดกฎหมายโดยการกระทำผิด เพราะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครอบครัวเลี้ยงลูกแบบทะนุถนอมจนเกินไป เด็กไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองได้ทุกอย่าง พ่อแม่เป็นผู้ตัดสินใจให้จนเป็นผู้อ่อนแอพึ่งตนเองไม่ได้ บางครอบครัวบ้านแตกสาแหรกขาด เด็กไม่รู้หันหน้าไปพึ่งใครเพราะบิดามารดาแยกกันอยู่ ทำให้ขาดความรัก ความเข้าใจ

ประการต่อมา เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่เอาใจใส่จากพ่อแม่ ซึ่งพบได้ในเด็กที่หนีออกจากบ้านและโรงเรียน และเด็กที่กระทำผิดทั้งหลาย เด็กเหล่านี้จะแสดงความโกรธที่เขารู้สึกมาเป็นเวลานาน ซึ่งจะไม่ได้แสดงที่บ้านแต่จะแสดงในรูปของพฤติกรรมเกรี้ยวในที่ต่าง ๆ และนอกจากนี้จะพบว่าพวกเขาจะเข้ากลุ่มกัน เนื่องจากการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสามารถให้ความรู้สึกของการเป็นเจ้าของและการเป็นที่ต้องการ ซึ่งจะสามารถช่วยให้เด็กเหล่านี้จัดการกับความรู้สึกขาดอารมณ์ในขณะเดียวกันก็ให้ความหมายของการปลดปล่อยความก้าวร้าวออกมาในกลุ่มได้โดยกิจกรรมเกรี้ยวต่าง ๆ (Dacey John. Janeway, 1984)

จากการศึกษาของ Dacey John. Stewart (1979) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะของครอบครัวที่ไม่เหมาะสม อันส่งผลต่อการพัฒนาทางลบของวัยรุ่น และพบว่าเด็กที่มีพฤติกรรมกระทำผิดนั้น (Delinquent Behavior) มากจากครอบครัวที่พ่อแม่ทิ้งไม่สนใจ

จากการศึกษาของ Frank Bronfenbrenner (1977 quoted in Dacey John Stewart, 1979) พบว่าเด็กที่มีความคิดว่าพ่อแม่ขาดความเอาใจใส่ และไม่มีความแน่นอนในการลงโทษมักจะแสดงความรู้สึกของการมองโลกและอนาคตในแง่ร้าย และในที่สุดก็จะเข้าไปพัวพันกับพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Symonds (อ้างถึงใน จิตรา เฝ้าทรัพย์, 2520) พบว่าพ่อแม่ที่ทอดทิ้งลูกขาดความเอาใจใส่ดูแล จะให้ลูกมีลักษณะเป็นคนก้าวร้าว ชอบพูดจาหยาบค้ายและลัทธิขโมยน้อย ส่วน Sheldon Glueck (1968) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเกเรของเด็ก กับการเข้มงวดและการปล่อยปละละเลยของบิดามารดาในเรื่องวินัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กเกเรมาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่มีความเข้มงวดเกินไปทางด้านวินัย หรือการปล่อยปละละเลยเกินไป

นอกจากนี้การที่บิดามารดาเอาใจใส่สนใจดูแลตลอดจนให้การอบรมเลี้ยงดู แก่เด็กและเยาวชน การอบรมเลี้ยงดูมีผลอย่างยิ่งต่อการมีพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เพราะเด็กจะรับรู้พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ปฏิบัติตนต่อเด็ก (อุรุดา สุธมภ์, 2533)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือการที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตนและต่อผู้อื่นไปในทำนอง

ต่าง ๆ ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูคือ การที่ผู้เลี้ยงดูแลเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับกันอันเป็นหนทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือลงโทษต่อการกระทำต่าง ๆ ของเด็กได้ ทำให้เด็กได้เลียนแบบผู้เลี้ยงดูอีกด้วย ส่วนการที่ผู้เลี้ยงดูจะส่งเสริมหรือขัดขวางลักษณะหรือพฤติกรรมใด ๆ ของเด็ก ย่อมขึ้นอยู่กับความนิยมของสังคมหรือของกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ ฉะนั้นจึงเข้าใจได้ว่าจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้ ผู้เลี้ยงดูจะถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ในสังคมนั้นให้แก่เด็ก ถ้าผู้เลี้ยงดูมาจากกลุ่มหรือส่วนของสังคมที่แตกต่างกัน แน่แน่นอนว่าคนเหล่านั้นจะใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่แตกต่างกันไปได้ด้วย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อ ลักษณะนิสัย และความเคยชินของคนในแต่ละกลุ่มซึ่งแตกต่างกัน

Hurlock (อ้างถึงใน ชิดกมล สังข์ทอง, 2536) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูบุตรรู้สึกว่ามีอำนาจปฏิบัติตนอย่างยุติธรรม บิดา มารดา มีความอดทนไม่ตามใจเกินไป และเข้มงวดกวดขันจนเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร ให้ความร่วมมือแก่บุตรตามโอกาสอันสมควร

รูปแบบที่ 2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดหรือแบบเผด็จการ (Autocratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูบุตรรู้สึกว่ามีอำนาจก้าวล่วงเรื่องส่วนตัวของตนเอง ยับยั้งการแสดงออก ทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา และบิดามารดาใช้คำพูดที่ทำให้ตนเองรู้สึกอับอาย

รูปแบบที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Larissa – faire Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่ามีตนไม่ได้รับการตามใจ ไม่ได้รับการเอาใจใส่ และไม่ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร

การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเป็นการให้ความรู้และประสบการณ์ เพื่อเป็นการวางแผนให้เด็กดำเนินชีวิตต่อไปในสังคม ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กได้เรียนรู้ทักษะที่จะอยู่ในสังคม ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม จริยธรรม ความคิด และค่านิยมของสมาชิกในสังคม การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดามีผลต่อลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และการแสดงออกของเด็ก รวมทั้งมีพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อเยาวชนเป็นการให้ความรู้และประสบการณ์เพื่อเป็นการวางแผนให้เยาวชนดำเนินชีวิตต่อไปในสังคม การอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกเป็น 3 แบบ

แบบที่ 1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Rearing)

แบบที่ 2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดหรือแบบเผด็จการ (Autocratic Rearing)

แบบที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Laissez – faire Rearing)

8.2 โรงเรียนและสถานศึกษา

Cohen (quoted in Edwin H. Sutherland and donale R. Cressey, 1974)

กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนและการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ไว้ว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่ส่งเสริมด้านการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพฤติกรรมของวัยรุ่น ไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ทั้งการปรับปรุงตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม บุคคลที่ต้องการจะศึกษามักมีอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและก่อให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย หรือไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเลย สำหรับในประเทศที่กำลังพัฒนามีเหตุผลเชื่อได้ว่าอุปสรรคที่สำคัญของการศึกษา เกิดจากภาวะความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ และความต้องการที่จะใช้กำลังแรงงานของเด็ก เหตุผลนี้เป็นผลให้เด็กต้องหยุดชะงักจากการศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะหารายได้เลี้ยงตัวเอง หรือนำมาช่วยเหลือครอบครัวก่อนถึงวัยอันควร ภาวะเช่นนี้ย่อมบั่นทอนความก้าวหน้าทางการศึกษาของเด็กโดยปริยาย ซึ่งมีผลให้เด็กกลายสภาพเป็นผู้กระทำผิดในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามอุปสรรคและข้อขัดข้องของการศึกษาดังกล่าวก็มีไม่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว ในเมื่อการจัดการศึกษาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของโรงเรียน โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและเยาวชน เพราะโรงเรียนอาจเป็นสถาบันที่ผลิตเด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด โรงเรียนอาจจะช่วยป้องกันเด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด และโรงเรียนอาจช่วยเหลือเด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดแล้วให้กลับตนเป็นคนดีได้

สุชา จันทรธรม (2544) ได้กล่าวไว้ใน จิตวิทยาเด็กเกร เรื่องโรงเรียนกับการกระทำผิดของเด็ก พบว่าโรงเรียนกับเด็กมีความสัมพันธ์กันมาก และความสัมพันธ์นั้นก็แตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง เช่นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับเด็กในสลัมย่อมแตกต่างไปจากความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และเด็กในย่านชานเมือง หรือเด็กในเมือง ปัญหาครูและระบบโรงเรียนก็เช่นเดียวกับย่อมมีปัญหาแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ โรงเรียนในสลัมอาจประสบปัญหา เช่น การขาดอุปกรณ์ ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดการสนับสนุนจากภายนอก เป็นต้น โรงเรียนจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการฝึกอบรมเยาวชน ดังนั้นโรงเรียนต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร วิธีการสอน เพื่อผู้เรียนประสบผลสำเร็จ

โดยเด็กยึดมั่นเป้าหมายและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดของเด็กอยู่มาก ทั้งในแง่ปัญหาที่โรงเรียนก่อขึ้นมาเอง และในแง่ที่เกิดจากความสัมพันธ์กับเด็กและโรงเรียนซึ่งมีข้อที่ควรพิจารณาอยู่ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง โรงเรียนขาดความสนใจที่จะแสวงหาวิธีและแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กให้เอาชนะสิ่งที่จะชวนเด็กไปสู่การกระทำผิด

ประการที่สอง โรงเรียนบางแห่งเป็นตัวแทนข่มให้เด็กมีการกระทำผิด โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความคิดริเริ่ม มีทัศนคติไปในทางลบ และคิดว่าตัวเองไม่เป็นบุคคลพึงปรารถนาของสังคม

ดังนั้นโรงเรียนมีส่วนคล้ายคลึงกับครอบครัว คือ เป็นสถาบันที่มีส่วนอบรมสั่งสอน ควบคุม เสริมสร้างบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในรูปของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเรียนและนันทนาการ การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดจะมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนเช่นเดียวกับครอบครัว และกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นมานั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน หรือการป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ นอกจากนี้เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดพวกนี้นับได้ว่าเป็นพวกที่มีความล้าหลังในการเรียน พวกนี้จะมองเห็นว่าโรงเรียนเป็นสิ่งที่ทำให้เขาไม่พอใจ คอยดูความความรู้สึกส่วนตัวของเขา (Johnson H. Elmer, 1974)

Walter E. Chafer and Kenneth Polk (1967 อ้างถึงใน สุชา จันทรอม, 2544) ได้กล่าวไว้ว่าการกระทำผิดของเยาวชนเป็นผลส่วนหนึ่งของประสบการณ์ในทางลบ จากโรงเรียน เพราะมีข้อบกพร่องในทางการศึกษา โดยเฉพาะข้อบกพร่องที่ไม่สามารถแก้ไขเด็กชั้นต่ำของสังคมได้ เด็กพวกนี้ได้รับอิทธิพลมาจากบ้านหรือจากชุมชนให้ประพฤติผิดอยู่แล้ว ประกอบกับข้อบกพร่องของโรงเรียนกลับทำให้เด็กประพฤติผิดต่อไปอีก

ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษาและความประพฤติ เด็กอาจจะได้รับอิทธิพลมาจากทางโรงเรียนโดยตรงก็ได้ อิทธิพลจากทางโรงเรียนจึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยทางด้านครอบครัวแต่อย่างใดเลย

8.3 การคบเพื่อน

เด็กเมื่อเติบโตขึ้นสู่วัยรุ่นก็ต้องประสบกับสิ่งแวดล้อมที่กว้างขวางออกไปจากสังคม ในละแวกบ้าน เด็กวัยรุ่นจะมีการสังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น อาจมีการติดต่อกับเกี่ยวข้องกับคน

อื่น ๆ ที่มีความประพฤติไม่ดี ระยะนี้เป็นระยะสำคัญ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเติบโตทั้งร่างกายและจิตใจ มีความต้องการอยากเด่น อยากได้รับการต้อนรับเข้าสู่หมู่คณะ เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าไปเข้าหมู่คณะไม่ดีหรือถูกกีดกันจากหมู่คณะที่ดี เพราะฐานะหรือความประพฤติของตนเข้ากับเขาไม่ได้ก็จะหันไปหาหมู่คณะที่ไม่ดี ซึ่งอาจจะวางระเบียบมาตรฐานของหมู่คณะไว้เช่นเดียวกับหมู่คณะอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างหรือความขัดแย้งจากบรรทัดฐานทางสังคม วัยรุ่นที่เข้าไปสมาคมเช่นนี้ย่อมทำตัวให้เป็นไปตามมาตรฐานแห่งความหมายนั้น กล่าวคือทำสิ่งที่ชั่ว เช่น ทำสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือสิ่งที่ขัดแย้งกับระเบียบของสังคมส่วนใหญ่ รวมถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพื่อที่ตนจะได้รับการยกย่องให้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเด็กประพฤติชั่วด้วยกันที่เรียกว่า “แก๊ง”

สำหรับปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อนฝูงนี้ มีข้อยืนยันว่าเพื่อนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกระทำผิดอย่างแนบแน่น ในประเด็นของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพฤติกรรมที่มีแนวโน้มหรือการถูกชักจูงให้กระทำหรือแสดงออกในลักษณะที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง ในการประพฤติปฏิบัติของเยาวชน เป็นพฤติกรรมที่ยังไม่ถึงกับกระทำผิด ซึ่งพบว่าการกระทำผิดเป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ในกรณีของการคบเพื่อนพบว่าได้ถ่ายทอดเทคนิคพฤติกรรมเบี่ยงเบน คอยช่วยเหลือส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คอยยกย่องผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเป็นคนเก่ง และชักจูงให้ขัดคำสั่งพ่อ ยกย่องผู้มีประพฤติเบี่ยงเบนว่าเป็นคนกล้า และชักจูงให้ขัดขึ้นไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ทฤษฎีที่สนับสนุนในเรื่องนี้ได้กล่าวไว้ว่า การคบค้าสมาคมกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ชักจูงให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดอย่างสม่ำเสมอ เป็นเวลานาน ๆ จนถอนตัวไม่ขึ้น ได้รับการถ่ายทอดค่านิยม เทคนิค และทัศนคติในการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดไม่เว้นวัน ก็จะทำให้พวกเขาอยู่ในภาวะเช่นนั้น อาจกระทำผิดกฎหมายได้ (Edwin H. Sutherland, 1974) นอกจากนี้แล้วยังมีผลงานวิจัยที่น่าจะยกมากล่าวอีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องอันธพาล พบว่าผู้ที่เป็อันธพาลนั้นมีสาเหตุหนึ่งเป็นเพราะว่า ขณะยังเยาว์วัยส่วนมากคบเพื่อนไม่ดีจึงชักพาให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด และเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วยังคบเพื่อนไม่ดีอยู่ (คณะอนุกรรมการวิจัย, 2507)

Frank Tannenbaum (1938 quoted in Dacey John Stewart, 1979) ได้กล่าวไว้ว่าผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดหรืออาชญากร ก็คือมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง หากเขาสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มของเขาได้ และการคบค้าสมาคมกับสมาชิกของกลุ่มสังคมอื่นก็จะไม่มีปัญหาอะไร แต่อาชญากรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการปรับตัวไม่ได้เพราะคนมีข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มสังคมโดยส่วนรวม และกลุ่มที่คน ๆ นั้นอยู่ด้วยอันเป็นกลุ่มที่กระทำการขัดต่อสังคม

อาชญากรผู้ใหญ่ ก็คือเด็กและเยาวชนที่เริ่มจากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและในที่สุดมาประกอบอาชญากรรม Richard A. Cloward & Loyd B. Ohlin (1960) กล่าวว่าเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด มักจะยึดตัวอย่างของกลุ่มเพื่อนที่กระทำผิดในกลุ่มแก๊ง ซึ่งมีประสบการณ์และความชำนาญในการกระทำผิดเป็นกลุ่มอ้างอิง และพยายามจะให้กลุ่มอ้างอิงยอมรับเขา พวกนี้มักจะเป็นพวกที่ชอบทำตามบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นบรรทัดฐานของการกระทำที่ขัดแย้งกับกฎหมาย และพวกเขาจะพยายามเข้ากลุ่มอ้างอิงให้ได้ สิ่ง que แสดงถึงการถดถอยลงไ้ของเด็ทและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด คือ การเข้าไปเป็นสมาชิกสนแก๊ง แก๊งก็อาจพัฒนามาจากกลุ่มเพื่อนเล่นธรรมดา ซึ่งมีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่เป็นอยู่ เมื่อได้เข้าไปอยู่ในแก๊งเด็กก็จะค่อย ๆ รับการถ่ายทอดค่านิยมอาชญากรรมพร้อมกับเตรียมตัวที่จะประกอบมิจฉาชีพออย่างสมบูรณ์แบบ ยิ่งภายในแก๊งมีความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิดก็จะมีองการส่งผ่านถ่ายทอดค่านิยม และความรู้ในการทำผิดกฎหมายมากขึ้น

จากความเห็นดังกล่าว จะสังเกตได้ว่าระยะหลังเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด หรือประกอบอาชญากรรมร่วมกันเป็นกลุ่มมากขึ้นกว่าลงมือคนเดียว การร่วมกันปล้นจี้ หรือลักขโมยเป็นกลุ่มจะได้งานขึ้นใหญ่กว่า และก่อความเสียหายมากยิ่งกว่ากลุ่มที่มีความสนิทสนมยึดเหนี่ยวในกลุ่มมากเพียงใด สมาชิกกลุ่มก็ยิ่งจะมีความพร้อมที่รับอิทธิพลซึ่งกันและกัน และเรียนรู้ซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (Taft R. Donald and England W. Ralph, 1964)

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีที่กล่าวถึงลักษณะการรวมกลุ่มหรือการคบหาเพื่อนของเด็กและเยาวชน ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดได้ ทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นของ Edwin H. Sutherland (1974) คือทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม (Differential Association Theory) ซึ่งทฤษฎีที่เน้นถึงการกระทำผิดโดยตรง และสามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า เพื่อนมีส่วนส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมกระทำผิดได้เหมือนกัน ยิ่งกว่านั้นอาจทำให้บุคคลนั้นต้องมีพฤติกรรมกระทำผิดต่อไปอีกด้วย เพื่อนเล่นนี้อาจหมายถึง เพื่อนเล่นในถิ่นใกล้เคียงกัน ในสถานพักผ่อนหย่อนใจ ในโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย ในวัยเด็กเพื่อเล่นมักจะรวมกันเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีหัวหน้าหรือผู้นำความประพฤติของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม และมีความภักดีต่อหมู่คณะด้วย ซึ่งหากสมาชิกในกลุ่มเป็นเด็กที่มีความประพฤติไม่ดีแล้ว อาจพบสมาชิกอื่นประพฤติตนไปในทางเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมหรือมีพฤติกรรมกระทำผิดได้ง่าย

8.4 ชุมชนและสภาพแวดล้อม

ชุมชนและสภาพแวดล้อม คือ บริเวณท้องถิ่นอาศัยของเยาวชนที่อยู่ในแวดวงของแหล่งอาชญากร เช่น นักฉกชิงวิ่งราว หรือพวกลักขโมย จึงทำให้เห็นตัวอย่างอยู่บ่อย ๆ จนกลายเป็นความเคยชิน การที่บ้านของเด็กอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมดังกล่าว จึงเป็นการยากที่จะไม่ให้เด็กเอาแบบอย่าง นอกจากสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยจะมีส่วนจูงใจให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิดแล้ว ยังมีสาเหตุที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น การที่ชุมชนอยู่กันอย่างแออัดเกินไป หรือค่านิยมที่เรียกว่าแหล่งเสื่อมโทรม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อนามัย มาตรฐานการครองชีพ ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน เนื่องจากขาดการศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้หางานทำได้ยากส่วนมากเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อายุประมาณ 14-15 ปี มักจะจับกลุ่มพูดคุยกันหรือรวมเป็นแก๊งค์ชวนกันกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย โดยครั้งแรกทดลองดูก่อน เช่น ลักเล็กขโมยน้อย เมื่อทำได้ในครั้งแรก ๆ และเห็นว่าเป็นวิธีการที่ง่าย ๆ ก็จะทำต่อไป และเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นการชิงทรัพย์วิ่งราวทรัพย์ และปล้นทรัพย์ในที่สุด

Taft R. Donald and England W. Ralph (1964) ได้กำหนดลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยไว้ 7 ลักษณะ ที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำผิด คือ

1) ละแวกบ้านที่ยากจนซึ่งมีครอบครัวตั้งอยู่ตามปกติ มักจะมีการขโมยกันโดยทั่วไป

2) ย่านเป็นสลัมประชาชนมีฐานะยากจน มีสภาพไร้กฎหมาย จึงทำให้คนทำอะไรโดยไม่คิดถึงเป้าหมายที่ตั้ง ไม่คำนึงถึงวิธีการว่าจะผิดกฎหมายหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก

3) แหล่งที่ถูกตัดขาดจากสังคมที่ยึดมั่นต่อระเบียบแบบแผน และมีความขัดแย้งกันทางวัฒนธรรมภายในแหล่งนี้ด้วย

4) เขตที่อยู่กันอย่างหนาแน่น และขาดความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว

5) เขตยากจนหรือเขตสลัมที่มีคนกลุ่มน้อยอยู่เพียงกลุ่มเดียว

6) เขตแหล่งความเลวร้ายซึ่งตำรวจเข้าปกป้อง มีโสเภณี และการพนันอยู่โดยทั่วไปตำรวจเองก็ไม่จัดการแต่ประการใด

7) เขตชนบทเสื่อมโทรมซึ่งเป็นแหล่งหลบซ่อนของพวกแก๊งค์ในเมือง คล้ายกับเป็นเมืองผีสิง

นอกจากนี้ปัญหาสาเหตุติดในท้องถิ่น ก็มีอิทธิพลผลักดันให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำผิด โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ได้ กล่าวคือ ในแหล่ง

เสื่อมโทรมไม่ว่ากรุงเทพฯ หรือชนบท มักจะมีปัญหายาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องกับอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ตัวอย่างการเสพ การจำหน่ายอยู่ทุกวัน จนกระทั่งเคยชินเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็หันหน้าเข้ามาหายาเสพติด ในขั้นแรกอาจทดลอง เมื่อติดแล้วก็ไม่สามารถเลิกได้ก็ต้องเสพต่อไป เมื่อขัดสนทางการเงินก็จำเป็นต้องหาเงินมาเพื่อซื้อยาเสพติด จึงทำให้เด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดเหล่านี้หันไปกระทำความผิดโดยเฉพาะเกี่ยวกับทรัพย์สินยิ่งขึ้น

กฎหมายอาญา ภาควิชาความผิดเกี่ยวกับเพศ

สำหรับกฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศนั้น (ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 19) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 โดย ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ เรื่องกฎหมายอาญา ภาควิชาความผิด ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ คือ

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโหมหนุ่ หรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสและคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติด้านการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีไข้ภริยาของตนหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ากระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดวรรคแรกหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันมีลักษณะเป็นการโหมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกันและเด็กนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอมและภายหลังศาลอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสามเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตริ ถ้าการกระทำความผิดมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 280 ถ้ากระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 281 การกระทำความผิดมาตรา 276 วรรคแรก และมาตรา 278 นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกิดสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ทวิ ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่ออนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 284 ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่ออนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น
ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

มาตรา 286 ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น (1) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค่าประเวณี หรือสมาคมกับผู้ซึ่งค่าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจณ (2) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นโดยผู้ซึ่งค่าประเวณีเป็นผู้จัดให้ หรือ (3) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยผู้ซึ่งค่าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ซึ่งคบค้ากับผู้ซึ่งค่าประเวณีนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากผู้ซึ่งค่าประเวณี ซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

มาตรา 287 ผู้ใด (1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่าย หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออก หรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก (2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เข้าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น และ (3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 317 ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร พยายามลักพาตัวเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ผู้ใด โดยทุจริต ช้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรากตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรากนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการรอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา 318 ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใด โดยทุจริต ชื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรางตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 319 ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใด โดยทุจริต ชื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรางตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชน โดยการเก็บข้อมูลจากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับเพศจากสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ซึ่งสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี นั้น เป็นสถานที่ควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อฝึกและอบรม เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี ศาลจังหวัดเพชรบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดกาญจนบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดนครปฐมแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสมุทรสาครแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสมุทรสงครามแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดสุพรรณบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว มีคำพิพากษาให้ควบคุมเพื่อฝึกและอบรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด
เกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มักเกิดจากความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจประกอบกับ สภาพแวดล้อม ต่าง ๆ ยั่วยุส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป ซึ่งแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศของเด็กและเยาวชนที่สำคัญ คือ

1. ปัจจัยที่มีผลจากความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน
2. ปัจจัยที่มีผลจากปัญหาครอบครัวของเด็กและเยาวชน
3. ปัจจัยที่มีผลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม
4. ปัจจัยที่มีผลมาจากทางด้านเศรษฐกิจ

1. ปัจจัยที่มีผลจากความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน แบ่งออกได้ 3 ประการ

1.1 พันธุกรรม (Heredity) พันธุกรรมหรือสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด โดยได้รับถ่ายทอดมาจากบิดามารดา Cesare Lombroso บิดาแห่งอาชญาวิทยา (ค.ศ.1835-1909) เชื่อว่า พฤติกรรมหรือสัญชาตญาณบางอย่างของมนุษย์สามารถถ่ายทอดมาจากบิดามารดาสู่บุตรหลานได้ไม่มากนักน้อย เช่น ความบกพร่องทางจิตของบิดามารดา อาจถ่ายทอดมายังบุตรทำให้บุตรขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิด โรคภัยไข้เจ็บบางอย่างก็อาจติดไปยังบุตรได้

1.2 ความไม่สมประกอบทางกาย อาจเกิดขึ้นจากการประสบอุบัติเหตุ หรือเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บ การที่ร่างกายไม่สมประกอบนั้นเป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนถูกล้อเลียนจากเพื่อน หรือเป็นที่รังเกียจจากบุคคลทั่วไป ทำให้มีปัญหาทางอารมณ์ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม เกิดปมด้อยจึงต้องการหาสิ่งชดเชย เพื่อทำให้ตนเด่นหรือเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งบางครั้งเป็นการกระทำเด่นในทางที่ผิด

1.3 ความไม่สมประกอบทางจิต ปกติคนเรามีความรู้สึกหรือสัญชาตญาณคล้ายคลึงกัน กล่าวคือมีความโลภ โกรธ หลง และมีความรู้สึกทางเพศ แต่การแสดงออกเพื่อสนองความรู้สึกเหล่านั้น แตกต่างกันไปในแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรม คุณวุฒิ วิทยุฒิ สภาพวะ

แวดล้อม องค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้คนเราแสดงออกที่ผิดแผกไปจากผู้คนทั่วไป คือ ผู้มีจิตบกพร่อง ขาดวิจรรย์ญาณ และขาดความยับยั้งชั่งใจในการแสดงออก จึงมีพฤติกรรมในการก่อให้เกิดการกระทำผิดขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลจากปัญหาทางครอบครัวของเด็กและเยาวชน

ครอบครัวรวมทั้งสมาชิกในครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมขัดเกลาบุคลิกภาพและอุปนิสัยที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน เพราะบิดามารดาเป็นเสมือนครู เสมือนเพื่อนและสิ่งแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนได้พบเห็นตั้งแต่จำความได้ ดังนั้นถ้าบิดามารดา มีความเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของบุตร มีความประพฤติที่ดีงาม มีความรักใคร่กลมเกลียว เป็นผู้มีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะเป็นแบบอย่างให้แก่บุตร มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดเกิดจากสาเหตุดังนี้

2.1 ครอบครัวไม่สามัคคีหรือไม่ปรองดองกันในครอบครัว (Family Disorganization) เด็กและเยาวชนจะเป็นผู้มีอารมณ์และจิตใจก้าวร้าว พุดจาหยาบคายทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

2.2 ครอบครัวแตกร้าง (Broken Home) อันได้แก่บิดาและหรือมารดาตายหรือหย่าร้าง ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความรัก ความอบอุ่น เกิดปมด้อย สภาพจิตใจเสื่อมโทรม พยายามหาสิ่งชดเชย และอาจแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่เป็นปัญหาหรือไม่สมควรจนถึงขั้นกระทำผิด

2.3 ครอบครัวที่บิดามารดาประพฤติตนไม่ดี เช่น บิดา มารดาติดยาเสพติด สุรา หรือการพนัน การกระทำเช่นนี้จึงเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่บุตร หรือบิดามารดาสั่งสอนให้บุตรประพฤติชั่วเสียเอง เพื่อหวังประโยชน์จากการกระทำผิดของบุตร

2.4 ครอบครัวยากจนที่อาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนแออัด หรือแหล่งเสื่อมโทรม สิ่งแวดล้อมเต็มไปด้วยมิจฉาชีพ คนจรจัด และแหล่งมั่วสุมอบายมุข บิดามารดาอาจจะประกอบอาชีพคนงาน กรรมกรที่ใช้แรงงาน ชาวไร่ ชาวนาที่หาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาเอาใจใส่ หรือไม่มีเวลาให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอแก่บุตร จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุตรมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เกะกะเกราะ หนีโรงเรียน ติดยาเสพติด

2.5 ครอบครัวที่บิดามารดาปล่อยปละละเลย ไม่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่ ไม่ให้การศึกษาล่าเรียน ไม่เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนขัดเกลาบุตร ทั้งบิดามารดาไม่มีเวลาให้ความรัก ความอบอุ่น

2.6 ครอบครัวที่บิดามารดาขาดการศึกษาที่จะนำความรู้มาอบรมสั่งสอนบุตร หากจะเข้มงวดก็จะเข้มงวดมากเกินไป หรือหากจะตามใจก็ตามใจมากเกินไป บุตรจึงมีพฤติกรรมที่ผิดแผกแตกต่างไปจากมาตรฐานสังคม

3. ปัจจัยที่มีผลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์มากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีวุฒิภาวะต่ำหากตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดีก็จะเลียนแบบในพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นด้วย สาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สำคัญ มีดังนี้

3.1 การขาดที่อยู่อาศัย ขาดการศึกษา ขาดวุฒิภาวะ และขาดการอบรมที่ดีเป็นเหตุทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันได้แก่ การเสพยาเสพติด การเล่นการพนัน การมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร

3.2 สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยสถานบันเทิงเริงรมย์ แหล่งชุมชนแออัด แหล่งมั่วสุมของมิจาชีพหรือผู้มีอิทธิพล เด็กและเยาวชนในแหล่งดังกล่าวเห็นพฤติกรรมเลวร้ายอยู่เป็นประจำจนรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดา ประกอบกับเด็กและเยาวชนที่มีพื้นฐานจิตใจที่อ่อนไหวไม่สามารถแยกแยะได้ว่าการกระทำใดที่ถูกต้องที่ควร จึงมักเลียนแบบในสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ควรจนกลายเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรง

3.3 การคบหาสมาคมกับคนที่มีพฤติกรรมไม่ดีหรือคบเพื่อนไม่ดี เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่ต้องการมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง จึงได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนซึ่งเข้ามามีบทบาทแทนที่ครอบครัว ดังนั้นหากคบเพื่อนไม่ดีหรือมีทัศนคติที่จะฝ่าฝืนกฎหมายแล้วอาจถูกชักชวนไปในทางที่ผิดจนในที่สุดกลายเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป

3.4 สภาพแวดล้อมจากสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร นวนิยาย วิทยุ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ที่นำเสนอเกี่ยวกับอาชญากรรม สิ่งยั่วยุอารมณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยชักจูงจิตใจหรือยั่วยุให้เกิดการกระทำผิด

3.5 การขัดกันในทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความยุติธรรมของเจ้าหน้าที่บ้านฝ่ายเมือง และการเกิดการภาวะสับสนในทางบ้านเมือง เช่น ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. ปัจจัยที่มีผลจากทางด้านเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจในสังคมมีช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำอย่างมากระหว่างครอบครัวที่ร่ำรวย กับครอบครัวที่ยากจนซึ่งอาจมีส่วนผลักดันให้เด็กและเยาวชนในครอบครัวที่ยากจนกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน แล้วอาจขยายขอบเขตของการกระทำผิดที่รุนแรงขึ้น

ปัจจัยของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนซึ่งได้รับการปล่อยตัว ไปจากกระบวนการยุติธรรมแล้ว กลับมากระทำผิดซ้ำคิดเป็นร้อยละ 33 ของผู้เคยกระทำผิด จากการวิเคราะห์พบปัจจัยของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมีด้วยกันหลายสาเหตุ เป็นต้นว่าสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมสาเหตุมาจากครอบครัว ในที่นี้ขอยกตัวอย่างปัจจัยของการกระทำผิดซ้ำพอสังเขปดังนี้

ปัจจัยที่มาจากการตีตราทางสังคม โดยเมื่อเด็กและเยาวชนเข้าไปสู่กระบวนการยุติธรรมแล้วเกิดความรู้สึกเป็นลบต่อทุกอย่าง เมื่อเด็กและเยาวชนพ้นออกไปจึงมีความรู้สึกต่อต้านสังคม การกระทำผิดอีกครั้งจึงรุนแรงโดยกฎระเบียบของสังคมไม่อาจยับยั้งแรงต่อต้านจากสังคมนี้ได้

ปัจจัยที่มาจากบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน คือไม่สามารถกล่อมเกลารื้อหรือขัดเกล่าได้อีกแล้ว เพราะเด็กและเยาวชนที่มีบุคลิกภาพติดอยู่กับการกระทำผิด โดยหากเป็นคนก้าวร้าวก็ก้าวร้าวอย่างรุนแรง ซึ่งการขัดเกล่าหรือการแก้ไขต้องใช้เวลานาน แต่เด็กและเยาวชนเหล่านี้เมื่อเข้าไปอยู่ในสถานฝึกอบรมเพียงระยะสั้น ๆ เวลาที่จะขัดเกล่าหรือแก้ไขบุคลิกภาพจึงไม่พอ ดังนั้นเมื่อกลับออกไปก็กระทำผิดอีก

ปัจจัยที่มาจากการมิได้รับการอบรมสั่งสอนหรือขัดเกล่า ให้กลับตนเป็นคนดีคืนสังคม เมื่อเด็กและเยาวชนกลับออกไปสู่สังคม แต่สังคมเป็นลบ ในบางยุคสังคมลื้มการให้อภัยหรือให้ในสิ่งที่ดี เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหล่านี้เปรียบเสมือนคนเป็นโรค พอแข็งแรงก็พร้อมที่จะกลับบ้านได้แต่ร่างกายยังต้องการภูมิคุ้มกันทางสังคม ต้องได้มาจากสิ่งแวดล้อม ได้มากจากครอบครัว ได้มากจากโรงเรียนที่เด็กและเยาวชนเรียนอยู่ ได้มาจากสังคมที่เด็กและเยาวชนเกี่ยวข้อง สิ่งต่าง ๆ ข้างต้นจะเป็นตัวเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนเหล่านี้แต่กลับไม่ได้

ให้ ขณะที่เด็กและเยาวชนกำลังจะพัฒนาภูมิคุ้มกันด้านทานซึ่งเหลืออยู่น้อยมาก พอออกจากระบบโดยไม่มีการพัฒนาภูมิคุ้มกันด้านทานต่อไป และเมื่อภูมิคุ้มกันด้านทานนั้นหมดไปก็จะกลับไปสู่ภาวะเดิมคือการกระทำผิดซ้ำนั่นเอง

ดังนั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ ถ้าสิ่งแวดล้อมข้างนอกเป็นลบทั้งหมด แต่ในสถานที่ฝึกอบรมที่มีหลักปรัชญา (Philosophy) แนวคิดที่จะสร้างภูมิคุ้มกันด้านทาน ต้องการสร้างให้เด็กและเยาวชนเกิดความอบอุ่น ต้องการสร้างสิ่งชดเชยให้เด็กและเยาวชนได้รับจากข้างนอกสถานฝึกอบรม หากเด็กและเยาวชนได้รับสิ่งเหล่านี้แล้วต้องปล่อยให้เด็กและเยาวชนกลับไปสู่สถานที่ที่เข้าไม่ต้องการจะอยู่ ความต้องการลึก ๆ ของเขาเขาต้องการอยู่ในสถานฝึกอบรมที่เขารู้สึกอบอุ่น กรณีนี้สมมุติได้ว่าถ้าเราอยู่บ้านแล้วไม่มีความสุข เมื่อเขาส่งเราไปอยู่บ้านอีกหลังหนึ่งเรามีความสุข แล้วเขาจะส่งเรากลับไปที่บ้านเดิม เราอยากกลับไปที่บ้านเดิมหรือไม่ ในส่วนนี้พระเจ้าข้าพเจ้า เป็นผู้พิพากษา หัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดอุบลราชธานี (ปี พ.ศ. 2540-2541) ได้มีศูนย์หลังปล่อยซึ่งเป็นสถานดูแลเด็กและเยาวชนที่ยังไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ทันทีที่ได้รับการปล่อยตัว และมีความประสงค์ที่จะรับการฝึกอบรมและประกอบอาชีพอยู่กับศูนย์หลังปล่อย แต่ศูนย์หลังปล่อยมิได้มีงบประมาณหรือบุคลากรที่เพียงพอที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันด้านทานที่เพียงพอที่จะออกไปต่อสู้กับสังคมภายนอก

อีกกรณีหนึ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นกลุ่มที่เป็นลบ แต่ในกลุ่มนี้ยังมีเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เป็นโดยบุคลิกลักษณะหรือไม่ได้เป็นไปอย่างมากมาย เด็กหรือเยาวชนพวกนี้จะถูกนำไปรับการฝึกอบรมรวมกันหมด ทำไมจึงไม่เอากลุ่มนี้ออกมา เพราะเด็กและเยาวชนจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่และสามารถเอากลับออกมาสู่สังคมได้ง่ายที่สุด ดังนั้นหากเป็นเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดรุนแรง โดนสันดานหรือกระทำผิดรุนแรงปานกลาง พวกนี้อาจต้องปล่อยไปปรับกรรม ส่วนเด็กหรือเยาวชนที่ไม่ได้กระทำผิดโดยบุคลิกลักษณะหรือไม่ได้รุนแรง ไม่ได้ตั้งใจแต่ด้วยความพลั้งพลาดไป หากนำไปรวมอยู่กับพวกร้ายแรงหรือปานกลางมันจะไม่เป็นยุติธรรม และอาจทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นเกิดความก้าวร้าวรุนแรงตามกลุ่มที่เข้าไปอาศัย จึงควรหาวิธีที่ควรแยกเด็กหรือเยาวชนพวกนี้ออกมาจากกลุ่มที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนเลวได้ โดยไม่มีการจำแนกเด็กหรือเยาวชนแล้ว เมื่อแก้ไขให้ภูมิคุ้มกันด้านทานแล้วก็ช่วยกันดูแลจนเห็นว่าเด็กและเยาวชนนั้นกลับเป็นคนดีสู่สังคมได้แล้ว ติดตามดูพฤติกรรมระยะยาว ซึ่งส่วนนี้น่าจะเป็นแนวทางนำร่องโดยใช้งบประมาณไม่มาก

ปัจจัยที่มาจากการผิดปกติทางบุคลิกลักษณะของเด็กและเยาวชนคนนั่นเอง มีปัญหาบุคลิกลักษณะตั้งแต่เกิดมาจนยากที่จะแก้ไข เพราะเด็กไม่ได้รับภูมิคุ้มกันด้านทานมาเลย บุคลิกลักษณะผิดปกติซึ่งช่วยไม่ได้ เด็กและเยาวชนพวกนี้ยังต้องได้รับความรัก ความอบอุ่น อย่างสูงเมื่อเป็น

เด็ก แต่เด็กและเยาวชนพวกนี้เลือกเกิดไม่ได้ บางครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกันไม่ได้ เพราะพ่อแม่ต้องทำมาหากินแล้วไม่มีใครดูแล เด็กปกติต้องการความรัก ความอบอุ่น ต้องการเวลา ต้องการความสนใจจากพ่อแม่ แล้วเด็กที่ผิดปกติต้องการสิ่งเหล่านี้เป็นสองเท่า ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จึงมาจากเด็กและเยาวชนพวกนี้ เด็กและเยาวชนที่มีความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ แยกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเภทรุนแรง Aggressive จะเป็น Type ประเภท Passive Type แล้วขาดความรัก ความอบอุ่น Passive จะเจ็บอยู่แล้ว และมามีปัญหาบุคลิกภาพมีความผิดปกติ มันจึงเป็นสองเท่า อีกกลุ่มประเภท Active เด็กพวกนี้เกร ส่วนประเภท Passive เด็กพวกนี้กระด้าง บอกได้เลยว่าลักษณะ Passive Aggressive บุคลิกภาพไม่ Active เด็กขาดถ้ากระด้างต้องให้ความเข้าใจเขาเพราะว่าเด็กพวกนี้มีลักษณะต่อต้านสังคมด้านใน ส่วนเด็กเกรมีลักษณะต่อต้านสังคมน้อยกว่าเด็กกระด้าง เมื่อเด็กพวกนี้เข้ามาต้องจำแนกเป็นเด็กเกรหรือเด็กกระด้าง โดยเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลต้องมีความรู้ของเด็กกระด้างต้องนุ่มนวลและสปรปะมาทไม่ได้ ถ้าสปรปะมาทยิ่งหนักเข้าไปต้องยกย่องเขาไว้ ปัจจัยเกิดจากความรู้สึกทางลบทำให้เป็นคนมองโลกในแง่ร้ายตลอดเวลา ทุกอย่าง ไม่มีบวก เป็นลบหมด ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน สังคม ไม่มีใครช่วยเหลือเลย ตราบาน้ำ ตราบาปว่ามันชั่ว ผิดครั้งเดียวพูดซ้ำอยู่นั่น เมื่อเด็กพวกนี้เข้ามาอยู่ในสถานฝึกอบรมอย่าใช้วิธีการตราบาน้ำ เพราะข้างนอกไม่รับพยายามแก้ไขให้เขา รับว่ามันก็มีบางที่เหมือนกันที่เป็นบวก มันไม่มีดสนิท มันมีบางที่เหมือนกันที่แสงมันผ่านเข้ามาได้ เขาก็จะมีความหวังอีกหนึ่งจุดหนึ่งเมื่อส่งเขาออกไป พ่อแม่เอื้อมระอาเต็มที่ บางรายพ่อแม่เป็นคนบอกให้เอาเก็บไว้ด้วย แล้วเวลาที่เขาบอกว่าเด็กได้กำหนดที่จะกลับบ้านแล้ว พ่อแม่บอกว่าไม่เขายังไม่มีเวลาดูแล เด็กจะรู้สึกอย่างไรเพราะเด็กจะตีจะชั่วแค่ไหน หากหนีออกไปก็จะกลับไปบ้าน มันต้องการความรักจากพ่อแม่ แต่พ่อแม่ไม่มีเอื้อเลย อันนี้เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เด็กหวนกลับไปทำความผิดอีกครั้งหนึ่งและหนักยิ่งขึ้น สาเหตุทางเศรษฐกิจ อาชีพหรือวิชาความรู้ที่ฝึกอบรมให้ เพราะเราไม่ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็ก โดยเด็กบางคนมีความอดทนสั้น บางคนมีความอดทนอดกลั้น เด็กบางคน Active Type Personality บางคน Passive Type Personality อาชีพที่ฝึกจะต้องมีประเภทแม้ไม่ตอบสนองความต้องการของทุกคน แต่ต้องแบ่งปันกลุ่มใหญ่ ๆ สำหรับกลุ่มประเภทนี้เอาภาพรวมเป็นกลุ่มแต่ความจริงเราไม่มีเลย มีอาชีพสองอาชีพเราไม่ได้คำนึงถึงเลยว่าสำหรับกลุ่มไหน เด็กมันก็เข้าไปฝึกพอฝึกมันมาก็เป็นอยู่อย่างเดียว พอมันออกมาไปหางานทำแต่ลักษณะของมัน Personality ของมันแล้วปัญหาที่เด็กมีอยู่แค่นี้ทำให้เด็กไม่สามารถปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอ มันก็หยุดงานขาดงานเขาก็ไล่มันออก เด็กยังต่อต้านสังคมสูงเข้าไปใหญ่ เพราะฉะนั้นการเลือกอาชีพไม่ได้หมายความว่า จะต้องไปฝึกสำหรับ

เด็กทุกคน แต่แบ่งเด็กบางกลุ่ม สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กและเยาวชน อันนี้ควบคุมไม่ได้เลยแม้ เด็กและเยาวชนซึ่งเราฝึกอบรมเป็นอย่างดี แต่ไม่ได้นึกไปว่าเด็กและเยาวชนที่ฝึกอบรม เช่น ฝึกอบรมเป็นเวลา 6 เดือน กำลังจะกลับมาดี พอกลับไปสู่ที่เดิมก็ล้มในสิ่งที่ฝึกอบรมมาหมด เพราะมันยังไม่ลงลึก การฝึกอบรมให้ลงลึกต้องฝึกมาตั้งแต่ทารก แต่เด็กพวกนี้โตมาเป็นวัยรุ่น มันจึงได้ปลูกแค่ซึ่งผิวเผินเพราะฉะนั้นจึงได้นำเสนอให้มีการจำแนกกลุ่มเด็กและเยาวชนที่สามารถแก้ไขอันจะทำให้ไม่ต้องสูญเสียงบประมาณที่ลงทุน

Krisberg et al. (1994) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ มี 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยที่ปรับเปลี่ยนได้ ได้แก่ การใช้ยาและสารเสพติด จำนวนครั้งที่ต้องไปอยู่นอกบ้าน ข้อมูลครอบครัวในด้านสัมพันธภาพ/ความคงที่/การควบคุมพฤติกรรม ปัญหาทางการเรียน ได้แก่ ผลการเรียน/พฤติกรรม/การเข้าเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน การเข้าชั้นเรียนพิเศษ สภาวะสุขภาพจิต และการหนีออกจากบ้าน

2) ปัจจัยที่คงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ คือ ประวัติการกระทำผิดครั้งก่อน ๆ จัดว่าเป็น โดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุที่เริ่มกระทำผิดครั้งแรก กับประวัติการกระทำผิดครั้งก่อน ๆ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีการศึกษามาแล้วว่าสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำได้ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่เหลือจะเป็นปัจจัยเสี่ยงโดยทั่วไป สำหรับปัจจัยที่ปรับเปลี่ยนได้นั้นเป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการแทรกแซงที่เหมาะสม ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การใช้ยาและสารเสพติด จำนวนครั้งที่ต้องไปอยู่ที่ยื่นนอกจากบ้าน ความมั่นคงและการควบคุมของครอบครัว ปัญหาการเรียน และการคบหากับเพื่อนที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนปัจจัยที่เหลือจะเป็นปัจจัยเสี่ยงด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดร้ายแรง ซึ่ง Jeffery Fraser ได้เรียบเรียงไว้ใน *Serious and Violent Juvenile Offenders : The Paths They Follow, Factors That Put Them At Risk, And Interventions That Hold Promise* เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านลักษณะทางจิตวิทยาที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรง พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) ปัญหาด้านสมาธิ (Concentration Problems)

2) ด้านความก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า หากมีพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงอายุ 6-13 ปี จะมีแนวโน้มพฤติกรรมรุนแรงได้ต่อมา การมีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือกระทำความผิดตั้งแต่ยังเล็ก จะทำให้มีโอกาสใช้ความรุนแรงมากขึ้นเมื่อโตขึ้น

3) ด้านทัศนคติและความเชื่อ การยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น การใช้ยาเสพติด อาชญากรรม จะทำให้เด็กมีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดังกล่าวการมีทัศนคติและความเชื่อ เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์/การต่อต้านสังคม และการไม่พอใจตำรวจ ของเยาวชนชาย ทำนายได้ว่าจะมีพฤติกรรมรุนแรงต่อมา

4) ด้านครอบครัว ประวัติการกระทำผิดของพ่อ จะทำให้บุตรมีโอกาสกระทำผิดร้ายแรงได้เมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวที่ไม่มีการกระทำผิดของพ่อ

การทารุณกรรมและละเลยเด็ก จะสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมรุนแรงต่อมา แต่ระดับของความรุนแรงขึ้นอยู่กับลักษณะของการทารุณกรรม เช่น เด็กที่ถูกทำร้ายทางร่างกายจะมีการกระทำผิดรุนแรงบ้างเล็กน้อย ในขณะที่เด็กที่ถูกละเลยทอดทิ้ง จะกระทำผิดรุนแรงมากกว่า

การจัดการที่ไม่เหมาะสมของครอบครัว ครอบครัวที่ขาดการตั้งเป้าหมาย พฤติกรรมที่ชัดเจน ขาดการควบคุมดูแล มีระเบียบวินัยที่เข้มงวดหรือไม่แน่นอน และขาดทักษะการเป็นพ่อแม่ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในเด็กได้

การขาดการมีส่วนร่วมของเด็กและพ่อแม่ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมรุนแรง เช่น พ่อแม่ที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาของลูก พ่อที่ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมยามว่างของบุตรชายและ การไม่สื่อสารกันระหว่างพ่อแม่กับลูกในวัยรุ่น

ความขัดแย้งในครอบครัว การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งอย่างรุนแรงในชีวิต ครอบครัวจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรงของบุตร โดยเฉพาะหากแสดงความขัดแย้งให้บุตรที่อยู่ในช่วงอายุ 14-16 ปีเห็น จะทำให้เพิ่มพฤติกรรมรุนแรงเมื่ออายุ 18 ปี

การถูกแยกจากพ่อแม่ ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบุตรกับพ่อแม่จะทำให้พฤติกรรมรุนแรงมากขึ้น โดยพบว่า เมื่อเด็กชายมีปัญหาพ่อแม่ตั้งแต่อายุก่อน 10 ขวบ หรือลูกออกจากบ้านก่อนอายุ 16 ปี จะมีโอกาสเสี่ยงยิ่งขึ้น

การมีพี่น้องที่กระทำผิด จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรง พบว่าเด็กอายุ 10 ขวบ ที่มีพี่น้องกระทำผิด จะเพิ่มความเสี่ยงต่อพฤติกรรมรุนแรง เพราะพี่น้องที่กระทำผิดจะมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยรุ่น โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลสูงต่อหญิงมากกว่าชาย

5) ด้านความล้มเหลวทางการเรียน ผลการเรียนไม่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อพฤติกรรมรุนแรง คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำในระดับมัธยมจะมีโอกาสกระทำผิดรุนแรงเป็นสองเท่า และสำหรับระดับประถมก็พบว่า ร้อยละ 20 ของเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ จะกระทำผิดรุนแรงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่เกือบ 2 เท่าของนักเรียนคนอื่น

6) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน การมีเพื่อนที่กระทำความผิดจะทำให้มีพฤติกรรมรุนแรงในวัยรุ่น และในทางตรงข้ามหากมีเพื่อนที่ไม่ยอมรับเพื่อนที่กระทำความผิดจะสามารถหยุดยั้งพฤติกรรมรุนแรงได้ในเวลาต่อมา การเป็นสมาชิกแก๊งค์จะมีโอกาสเสี่ยงสูงมาก โดยเฉพาะหากอยู่ในระหว่างอายุ 14–16 ปี จะทำให้มีพฤติกรรมรุนแรงเมื่ออายุ 18 ปี

7) ด้านชุมชน มีการศึกษาแสดงถึง การเติบโตท่ามกลางความยากจนมีโอกาเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรง การเติบโตในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเพิ่มโอกาสเป็นวัยรุ่นที่ใช้ความรุนแรง ความไร้ระเบียบในชุมชน การขาดความผูกพันกับเพื่อนบ้าน การมีเพื่อนบ้านผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด และมีความสะดวกในการได้ยาเสพติดมาใช้ จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการกระทำผิดและรุนแรง

นอกจากนี้ North Carolina Office of Juvenile Justice County Risk Assessment for Juvenile Delinquency ได้กล่าวถึงปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยเสี่ยงส่วนบุคคล ได้แก่

สภาวะสุขภาพจิตและชีวภาพ เช่น ADHD พฤติกรรมหุนหันพลันแล่นและอยู่ไม่นิ่ง ภาวะซึมเศร้า ความผิดปกติในความสัมพันธ์ และการเกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบให้เกิดความเครียด ซึ่งมีผลต่อการที่เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู พ่อแม่ และบุคคลอื่น ส่วนลักษณะทางชีวภาพ คือความผิดปกติทางจิตอาจนำไปสู่การพัฒนาการเกิดปัญหาพฤติกรรมที่ร้ายแรง และนำไปสู่การเข้าไปมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และปัญหาสุขภาพจิตอื่น ๆ ได้แก่ การมีปัญหาวินัย (conduct disorder) และการมีพฤติกรรมดื้อ ต่อต้าน มักจะสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมต่อไป

การเริ่มมีปัญหาวินัย การที่เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมออกจากโรงเรียนกลางคัน พฤติกรรมก้าวร้าว หรือ เริ่มใช้ยาเสพติดเร็วเท่าใด ก็จะไปสู่ปัญหารุนแรงและเรื้อรังยิ่งขึ้นในอนาคต

การเริ่มมีปัญหาวินัยที่ถาวร ปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนที่มีเร็วและบ่อย เช่น การแสดงความก้าวร้าวทางกายและวาจาต่อเพื่อนและผู้ใหญ่ การมีปัญหากับเพื่อน และการลักขโมย จะสัมพันธ์กับการนำไปสู่การกระทำความผิด

ความล้มเหลวในการเรียน การมีปัญหาด้านการเรียนและการออกจากโรงเรียนกลางคัน สัมพันธ์กับเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกระทำความผิด การใช้ยาเสพติด ความรุนแรง และการตั้งครุฑในวัยรุ่น ตัวอย่างความล้มเหลวในการเรียนได้แก่ การสอบซ่อม ความผูกพันกับโรงเรียนน้อย และขาดการทำข้อตกลงกับโรงเรียน

การเป็นสมาชิกแก๊งค์ การเป็นสมาชิกแก๊งค์จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยเฉพาะความรุนแรง ซึ่งสมาชิกในแก๊งค์ส่วนใหญ่จะมาจากชุมชนที่มีอัตราการเกิดบ่อยในเรื่อง ความยากจน อาชญากรรม และความรุนแรง ส่วนใหญ่ยังคงประสบความล้มเหลวในการเรียน และผลการเรียนต่ำ อีกทั้งยังสัมพันธ์กับการที่สมาชิกในครอบครัวมีประวัติอาชญากรรม ความรุนแรง หรือเป็นสมาชิกแก๊งค์ มีการจัดการในครอบครัวไม่ดี มีความขัดแย้งในครอบครัว และครอบครัวยากจน นอกจากนั้น สมาชิกแก๊งค์เองยังมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมมาก่อน หรือมีทัศนคติ ยอมรับการต่อต้านสังคมตลอดจนเพื่อนในแก๊งค์ ดังนั้น การเป็นสมาชิกแก๊งค์จึงเป็นตัวแทนของ ผลกระทบจากการพัฒนาปัจจัยเสี่ยงในชุมชน

2) ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว ได้แก่

2.1) ปัจจัยก่อนคลอด ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์และช่วง 2-3 ปีแรก หลังคลอด จะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความก้าวร้าว การกระทำผิด และความรุนแรง

2.2) ปัญหาการจัดการของครอบครัว ปัญหาการจัดการของครอบครัวเป็นการ ควบคุมดูแลเด็กของพ่อแม่ที่ไม่ดี ขาดความชัดเจนสำหรับพฤติกรรมที่ต้องการ และการใช้ระเบียบ วินัยที่รุนแรงหรือไม่คงที่ เด็กที่มีประสบการณ์ถูกทารุณกรรมทางกายและถูกทอดทิ้งจะเพิ่ม ความเสี่ยงต่อการกระทำผิดและความรุนแรง และเด็กที่มีการจัดการของครอบครัวที่ไม่ดีจะเพิ่ม ความเสี่ยงต่อการมีปัญหาในครอบครัว กับเพื่อน ที่โรงเรียน และในชุมชน

2.3) ปัญหาของพ่อแม่ ปัญหาของพ่อแม่ได้แก่ การเป็นพ่อแม่ที่ไม่เหมาะสม และ/หรือ การใส่ความเชื่อ ทัศนคติ และสนับสนุนให้มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม การเข้าไปมี พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของพ่อแม่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นเดียวกัน เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดู ในบ้านที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีประวัติการใช้สุรา ยาเสพติดจะเสี่ยงต่อปัญหาการใช้สุรา ยาเสพติด ด้วย ซึ่งเหมือนกับครอบครัวที่มีประวัติการกระทำผิด นอกจากนี้ เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นจะ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นพ่อแม่ในวัยรุ่นและการกระทำผิดเช่นกัน ความขัดแย้ง แยกแยะใน ครอบครัว มีการวิจัยที่พบว่าเด็กจากครอบครัวที่มีการหย่าร้างหรือแยกกัน จะเพิ่มความเสี่ยงต่อ การพัฒนาการกระทำผิดและความรุนแรง แต่ก็ไม่สามารถสรุปได้ว่าการหย่าร้างกันของครอบครัว เป็นปัจจัยเสี่ยงโดยตรงต่อการกระทำผิด หรือการหย่าร้างเป็นผลมาจากปัญหาความยากจนและ การเปลี่ยนแปลงในชีวิตที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการกระทำผิด ปัจจัยความขัดแย้งในครอบครัว มีผล ต่อการกระทำผิด หรือการเกิดปัญหาพฤติกรรมอื่น ๆ ยิ่งไปกว่าปัจจัยด้านโครงสร้างของครอบครัว

3) ปัจจัยเสี่ยงด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การถูกเพื่อนปฏิเสธ การถูกปฏิเสธจากเพื่อนดี ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน จะทำให้เด็กเพิ่มความเสี่ยงต่อการกระทำผิดและปัญหาพฤติกรรม

ในสังคม เพื่อนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด เยาวชนที่มีเพื่อนซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิด หรือที่มีปัญหาพฤติกรรมอื่น ๆ จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเข้าไปมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม เช่น การพกอาวุธ ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมการแก้ไขผู้กระทำความผิด ของ National Institute of Corrections ได้กล่าวถึงปัจจัย ที่เป็นตัวทำนายเด็กและเยาวชนว่าจะไปเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดอีก ได้แก่

- 3.1) อายุที่กระทำความผิดครั้งแรก
- 3.2) พฤติกรรมการกระทำความผิดครั้งก่อน ๆ (จำนวนครั้งและความรุนแรง)
- 3.3) จำนวนครั้งที่ถูกส่งไปอยู่ในสถานควบคุม
- 3.4) การใช้ยาและสารเสพติด
- 3.5) การติดสุรา
- 3.6) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (การควบคุมดูแลของพ่อแม่)
- 3.7) ปัญหาในการเรียน
- 3.8) ความสัมพันธ์กับเพื่อน

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขเด็กและเยาวชน

กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

1. มาตรการทางกฎหมาย

ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พบเสมอว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมักอยู่ในครอบครัวที่บกพร่องหรือขาดความสมดุล ย่อมเสี่ยงกับการกระทำทารุณกรรม หรือเสี่ยงต่อการประพฤติดนเสียหยาและมักกระทำความผิดในที่สุด ดังนั้นการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และเยาวชนที่มีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิดจึงมีความสำคัญ ตามกฎหมายไทยจึงมีมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เช่น ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 บัญญัติว่า “ประพฤติดนไม่สมควร” หมายความว่าประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดความประพฤติของเด็ก 10 ประเภท ที่ถือเป็นการประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยจำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ดังนี้

- 1) ประพฤติส่อไปในทางเกเรหรือเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ
- 2) มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชาวบ้านและผู้สัญจรไปมา
- 3) ขอดานหรือกระทำการส่อไปในทางขอดาน

- 4) เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงพนัน
- 5) เสพสุรา บุหรี่หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือของมึนเมาอย่างอื่นหรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุราหรือเสพหรือซื้อสุรา
- 6) เข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการหรือสถานค้าประเวณี เว้นแต่เป็นผู้อาศัย
- 7) ประพฤติตนทำนองชั่วสาวในที่สาธารณะ
- 8) ไม่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา
- 9) เทียวเตรในเวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00–04.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

10) หลบหนีจากสถานแรกรับเด็กหรือสถานสงเคราะห์เด็ก

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ข้อ 13 กำหนดวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่มีปัญหาความประพฤติอันได้แก่เด็กซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมความประพฤติได้หรือเด็กซึ่งประพฤติไม่เหมาะสมดังต่อไปนี้

- 1) เรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กมาทำทัณฑ์บนเป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี กำหนดเบี้ยปรับไม่เกิน 1,000 บาท
- 2) ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือเด็กไปรับบริการจากสถานแนะแนวปัญหาเด็กและครอบครัว

- 3) สอดส่องความประพฤติเด็ก
- 4) ส่งเด็กไปอยู่ในความปกครองดูแลของบุคคลหรือองค์กรที่เหมาะสม
- 5) ส่งเด็กไปยังสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

การดำเนินการตามข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน หรือถ้าอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะส่งเด็กไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ก็ได้

ระยะเวลาในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่มีความประพฤติไม่สมควรจนถึงอายุ 18 ปี บริบูรณ์ เมื่อเกิน 18 ปี อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้เด็กนั้นอยู่ภายใต้การสอดส่องความประพฤติ หรืออยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กต่อไปจนถึงอายุไม่เกิน 24 ปี บริบูรณ์ก็ได้

นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งมาตรา 2 ได้บัญญัติคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และคำว่า

“เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กที่ประพฤตินิสัยไม่สมควร เด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำความผิดกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีหรืออยู่ในสถานที่อันอาจชักนำไปในทางที่เสียหาย ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยเด็กที่พึงได้รับความคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก คือ เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด เด็กที่อยู่ในสภาพจำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กยังห้ามเด็กเกี่ยวข้องกับสุราหรือบุหรี่อีกด้วย รวมทั้งกฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดลักษณะเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 8 ประเภท ได้แก่ 1. เด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า 2. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กพลัดหลง 3. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุจากผู้ปกครองหรือครอบครัวแตกแยก 4. เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม 5. เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม 6. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ 7. เด็กพิกار 8. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย ถือว่าเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไข อีกทั้งเมื่อเด็กและเยาวชนหลงกระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ก็เป็นหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวที่จะแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยวิธีการของศาลเยาวชนและครอบครัว โดยศาลเยาวชนและครอบครัวมักจะใช้วิธีการฝึกและอบรมหรือกักขังและอบรมแทนการลงโทษจำคุกเพื่อขัดเกลากฎหมายบ่มนิสัยให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นคนดี และสามารถกลับไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเป็นปัญหาสำคัญของชาติที่ทุกครอบครัวและสังคมต้องร่วมมือและร่วมใจกันแก้ไข โดยมีข้อเสนอปัญหาให้เป็นหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนกระทำความผิดโดยศาลนั้น เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ดังนั้น จึงควรแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุของการกระทำความผิด

2. มาตรการทางสังคม

2.1 ค่านิยมใหม่ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนต้องอาศัยการปรับค่านิยมให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กและเยาวชน รวมทั้งพ่อแม่และครูด้วย ดังนั้น ค่านิยมใหม่ต้องสร้างให้

เด็กไทย ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย รู้จักคิดไม่เชื่อง่าย ไม่กินเหล้าสูบบุหรี่ก็ทำได้ ทนสมัยด้วยเทคโนโลยีใหม่ มั่นใจในวัฒนธรรมและความเป็นไทย ค่านิยมใหม่ต้องสร้างให้พ่อแม่ ดูแลเอาใจใส่ให้ความอบอุ่น เป็นแบบอย่างที่ดี รับฟังพร้อมใช้เวลาและคำปรึกษา ชมเชยเมื่อทำดี แก้ไขเมื่อทำพลาด เป็นครูคนแรก ค่านิยมใหม่ต้องสร้างให้ครูไทย การอบรมสั่งสอนอย่างกัลยาณมิตร เป็นพ่อแม่คนที่สอง ฝึกทักษะชีวิตให้คำแนะนำในการเรียน และการสร้างอนาคต

2.2 วิธีการแก้ปัญหาใหม่การมองปัญหาเด็กแบบเดิม

- 1) การแก้ปัญหาไปที่ตัวเด็กเพียงอย่างเดียว โดยไม่แก้ไขสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก
 - 2) ปัญหาเด็กเกิดจากสังคม/ ธุรกิจที่มีผลประโยชน์จากเด็ก เนื่องจากกลุ่มเด็กเป็นตลาดใหญ่ของธุรกิจจึงต้องมองจากปัจจัยเชิงธุรกิจด้วย
 - 3) ผู้ใหญ่ใช้อำนาจนิยม ดุด่าตำหนิ ใช้การบังคับขู่ สั่งสอน บางรายถึงเฆี่ยนตี เพราะยึดสุภาษิตรักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
 - 4) ครูสั่งสอนนักเรียนโดยไม่ค่อยรับฟัง ไม่ให้โอกาสเด็กชี้แจงเหตุผล การสอนของครูใช้บรรยายให้เด็กฟังเคารพเกรงกลัวครู
 - 5) พ่อแม่ไม่ว่างและโยนภาระให้โรงเรียนดูแลบุตรหลานของตนเอง โรงเรียนดูแลเด็กไม่ทั่วถึง ต่างฝ่ายต่างโทษกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน
 - 6) สื่อนำเสนอข่าวโดยไม่ระวังความเหมาะสมกับวัยของผู้รับสื่อ โทรทัศน์นำเสนอรายการที่ผู้ชมสามารถเข้า ถึงได้อย่างเสรี
 - 7) เด็กไม่ค่อยมีโอกาสร่วมคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- การแก้ปัญหาเด็กจากการทำงานแบบเดิมจึงล้มเหลว เนื่องจาก
- 1) ปัญหาเด็กซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย การทำงานในระบบราชการล่าช้าไม่ทันการ
 - 2) การแก้ปัญหาในรูปคณะกรรมการ หากฝ่ายเลขานุการไม่นำสู่การปฏิบัติ ผลงานก็จะไม่สำเร็จตามเป้าหมาย
 - 3) ลักษณะการทำงานบางครั้งซ้ำซ้อน บางเรื่องไม่มีหน่วยงานทำ และหลายเรื่องต้องใช้เวลาต่อเนื่องยาวนาน

2.3 เด็กและผู้ปกครองไม่มีส่วนรับรู้ในการแก้ปัญหา การมองตัวปัญหาเด็กแบบใหม่

- 1) สังคมเป็นอย่างไร เยาวชนก็เป็นอย่างนั้น จะมาโทษเด็กฝ่ายเดียวไม่ได้ ประชาสังคมต้องเข้าช่วยตรวจสอบ
- 2) พ่อแม่ต้องให้เวลาอบรมดูแลลูก เป็นต้นแบบให้ลูกเลียนแบบในทางที่ดี

- 3) ส่วนราชการต้องช่วยจัดสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นและสร้างสรรค์
- 4) ครูต้องสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กค้นหาคำตอบได้ตนเอง
- 5) ผู้ใหญ่ควรเคารพสิทธิเด็ก ไม่ละเมิดสิทธิของเด็ก แนะนำให้เด็กรู้จักสิทธิ

เสรีภาพโดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 6) ฝึกเด็กให้รู้จักคิด มีทักษะชีวิตและหาทางออกที่เหมาะสม
- 7) ส่วนราชการต้องใช้อำนาจรัฐในการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะธุรกิจที่ไม่

คำนึงถึงผลร้ายที่อาจเกิดแก่เด็ก

- 8) เปลี่ยนจากอำนาจนิยมของผู้ใหญ่มาเป็นการมีส่วนร่วมกันพัฒนา
- 9) ต้องแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน คือ แก้ได้ตรงจุด ป้องกันผิดพลาดซ้ำรอย แก้ในระยะยาว ทำงานทั้งเชิงรับและเชิงรุก และมีหน่วยงาน/ บุคคลรับผิดชอบงานชัดเจน

แนวทางใหม่แก้ปัญหาเด็ก

- 1) ต้องเปลี่ยนวิธีคิดในการแก้ปัญหาปรับปรุงวิธีใหม่ ๆ ตลอดเวลาไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว
- 2) มีหน่วยงาน บุคคล รับผิดชอบชัดเจน ซึ่งต้องใช้ยุทธศาสตร์มีองค์ความรู้และมีการอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง
- 3) สังคมตระหนักเข้ามามีส่วนร่วม สร้างกระแสสังคม เรียกร้องหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามา จัดการปัญหา
- 4) หน่วยงานต่าง ๆ รับเป็นประเด็นไปทำงาน และเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน
- 5) หน่วยงานสะสมผลงานอย่างต่อเนื่องจนบังเกิดผลจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญศักดิ์ จริยวิทยานนท์ (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าสภาพทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภาพไม่ดีต่อกัน ครอบครัวมีฐานะยากจนอยู่ในเขตเกษตรกรรม มีร่างกาย จิตใจปกติ มีสติปัญญาปานกลาง แม้ได้รับการศึกษาต่ำแต่ก็มีความคิดเห็นว่าการประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัยเป็นสิ่งไม่ดี ชอบเที่ยวเตร่เวลากลางคืนโดยถูกเพื่อนชักนำ และกระทำผิดเป็นครั้งแรกในคดีธรรมดา การกระทำของเด็กและ

เยาวชนไม่ได้มีสาเหตุจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง มีหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุ คือ ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางการศึกษา ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

กิตติพงษ์ พัฒนพงศ์ (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา” โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,027 คน พบว่าเด็กนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ ความใกล้ชิดของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน การเสริมแรงและเพศนักเรียน

ประทีป กิจจะวัฒนะ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติดให้โทษในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์จากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้านยาเสพติดที่ถูกจับกุมดำเนินคดีในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 87 ราย ผลจากการศึกษาพบว่า การกระทำผิดด้านยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชนไม่ได้มีสาเหตุมาจากปัจจัยหนึ่งปัจจัยใด แต่มีหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด ได้แก่ ครอบครัว ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู การอยู่อาศัยด้านสังคม และสภาพแวดล้อม ในเรื่องสภาพที่อยู่อาศัยในชุมชน ส่วนด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดน้อยหรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

สุทธาทิพย์ จันทวิศรุต (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : ศึกษากรณีเด็กและเยาวชนที่ต้องโทษอยู่ในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณา” พบว่าผู้ที่ถูกคุมตัวเป็นเด็กและเยาวชนมีอายุโดยเฉลี่ย 16 ปี สถานภาพสมรส เป็นโสด และมีการศึกษาแค่ชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ในขณะที่สถานภาพสมรสของบิดามารดา มีการหย่าร้างสูง และกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นบุตรคนโตของครอบครัว และไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดาอย่างพร้อมหน้ากัน ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายมีรายได้โดยเฉลี่ยต่ำมาก เมื่อพิจารณาถึงรายได้หลักของครอบครัวโดยเฉลี่ยประมาณ 8,087 บาทต่อเดือน นับว่าน้อยมากในสังคมปัจจุบันที่มีค่าครองชีพค่อนข้างสูง และรายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว สภาพบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านเพิงไม่อยู่ในบริเวณชุมชนแออัดเป็นส่วนใหญ่ และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 7 คน ความสัมพันธ์ของบิดา มารดา ทะเลาะกันอย่างรุนแรงจนถึงขั้นทุบตี ประสพการณ์การถูกทำโทษจากบุคคลในครอบครัวและจากทางโรงเรียน พบว่าจะถูกกระทำบ่อยครั้งและกลุ่มเป้าหมายมีความเห็นต่อบิดามารดา เชิงลบ แรงเสริมในการกระทำผิด สาเหตุส่วนใหญ่มาจากสภาพแวดล้อมและลักษณะ

เพื่อนที่คบหา จะติดยาเสพติด ติดการพนัน เป็นต้น และพฤติกรรมที่ถูกกระทำผิดจนถูกควบคุมตัว ส่วนใหญ่จะเป็นความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

อุษา คงสาย (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งฝากอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม บ้านกรุณา บ้านมุทิตา และบ้านปราณี พบว่า ระดับการศึกษา การติดยาเสพติด และสภาพความกดดันภายหลังออกจากสถานฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และพบว่ามี 4 ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการกระทำผิดซ้ำ เรียงตามลำดับ คือ ระดับการศึกษา การติดยาเสพติด สภาพความกดดันภายหลังออกจากสถานฝึกอบรม และการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ภายหลังปล่อย ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนข้างต้นซึ่งส่งผลต่อการกระทำผิด ได้แก่ ฐานะครอบครัว การคบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ตามลำดับ

กองสังคมสงเคราะห์ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร (2539) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีสาเหตุสำคัญ ได้แก่

1. ความไม่สม่ำเสมอในการกวดขันพฤติกรรมและการลงโทษ พ่อแม่มักปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเอาใจใส่ไม่เหมาะสม เช่น เข้มงวดเกินไป และลงโทษรุนแรง
2. ความแตกแยกของครอบครัว ซึ่งเกิดจากการหย่าร้าง แยกกันอยู่หรือการตายของบิดามารดา อันส่งผลต่อปัญหาด้านสุขภาพจิตของเด็ก ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาพบว่าประมาณร้อยละ 30-60 ของเด็กที่กระทำผิดมาจากครอบครัวที่แตกแยก
3. ขาดความอบอุ่นในครอบครัว คือ มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน หรือทุบตีกันเป็นประจำ อันมีผลต่อจิตใจเด็กทำให้เกิดความไม่มั่นคงด้านจิตใจและอารมณ์ และทำให้เกิดการกระทำผิดได้
4. ขาดการเอาใจใส่ดูแล การปล่อยปละละเลยทอดทิ้งของบิดา มารดา จะมีผลทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าเหว ขาดความรัก ความอบอุ่น เด็กมักเรียกร้องความสนใจ โดยการแสดงออกในทางที่ผิดด้วยการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และมีผลต่อการปรับตัวของเด็กในการคบหาเพื่อน และการติดต่อกับผู้อื่นที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

วาสุเทพ ทองเจิม (2540) ได้ศึกษามูลเหตุปัจจัยในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ (บ้านเมตตา) ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง พบว่า เด็กและ

เยาวชนก่อนจะจับกลุ่มส่วนใหญ่ได้ศึกษาต่อ ไม่มีโอกาสศึกษา ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวสลายมากที่สุด ฐานะทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่พอกินพอใช้ เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ติดยาเสพติดขาดความสนใจจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง สาเหตุที่กระทำผิดเนื่องจากเพื่อนชวน รองลงมาคือ ความจำเป็นต้องทำ

รุ่งรวี รัตน์ดำรงอักษร (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ภูมิหลังทางครอบครัวกระบวนการสังคมกรรมและการเปิดรับรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีเชิงสืบสวนสอบสวนของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในบ้านเมตตา บ้านกรุณา บ้านมุทิตา และบ้านปราณี ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ส่วนมากมีภูมิหลังทางครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เช่น บิดามารดาแยกทางกัน บิดามารดาหรือคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต บิดามีภรรยาหลายคน และการที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

2. เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (ร้อยละ 92.5) เช่น เล่นการพนัน ดื่มสุรา เสพยาเสพติด การทะเลาะวิวาท และกระทำผิดกฎหมาย รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (ร้อยละ 52.5) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมที่ลงโทษทางกาย (ร้อยละ 40) ตามลำดับ

3. การศึกษาการเปิดรับและแรงจูงใจ ในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ พบว่าเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเปิดรับรายการละครมากที่สุด รองลงมาเป็นรายการวาไรตี้ ทอล์คโชว์ และรายการเกมโชว์ ตามลำดับ สำหรับแรงจูงใจในการเปิดรับรายการโทรทัศน์พบว่า มีการเปิดรับเพื่อฆ่าเวลามากที่สุด รองลงมาเป็นการเปิดรับเพื่อการพักผ่อนและความสนุกสนาน เพื่อรับข่าวสารและนำไปเป็นหัวข้อสนทนากับเพื่อน และเพื่อหลีกเลี่ยงสังคมตามลำดับ นอกจากนี้ยังชื่นชอบละครหรือภาพยนตร์แนววัยรุ่นมีปัญหาครอบครัว ติดยาเสพติด และมีการต่อสู้กัน เนื่องจากเห็นว่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตตนเอง และยังมีการเลียนแบบทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีของตัวเองละคร เช่น การกระทำผิดกฎหมาย การพุดจา การแต่งกาย และการรวมกลุ่มก่อความวุ่นวายต่าง ๆ

4. การศึกษาการเปิดรับและแรงจูงใจ ในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีเชิงสืบสวน พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีการเปิดรับรายการเพื่อความสนุกสนาน

ตื่นเต้น ร้องลงมาเป็นารเปิดรับเพื่อเรียนรู้ ทักษะ การกระทำผิดกฎหมาย เพื่อนำไปเป็นหัวข้อสนทนากับเพื่อน เพื่อรับทราบข่าวสารเพื่อป้องกันตัว และเปิดรับเนื่องจากเห็นว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตของตนเอง

มนตรี ศรีบุญลือ และคณะ (2540) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนใช้ความรุนแรงในการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าปัจจุบันสถิติคดีอาญาอันเกิดจากการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนสูงขึ้น ตามลำดับ จึงได้ทำการศึกษาปัจจัยสาเหตุอันส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดที่รุนแรงเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย เพื่อหามาตรการป้องกันมิให้อาชญากรรมดังกล่าวเกิดขึ้นมาก โดยจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำเสนอเพื่อผลักดันให้เข้าสู่ระดับนโยบายต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประชากรกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกจับกุมลงโทษฝึกอบรมที่สถานพินิจฯ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น จำนวน 111 คน โดยศึกษาทุกคนทุกเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 14-16 ปี บิดา มารดาทั่วไปมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000-5,000 บาทต่อเดือน บิดา มารดา มีการศึกษาต่ำกว่าชั้น ป.4

2. เด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงในการกระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น บิดา มารดา ชอบใช้ความรุนแรงกระทำต่อเด็กและสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ ทำให้เด็กเรียนรู้และนำมาปฏิบัติกับผู้อื่นจนถูกจับกุมดำเนินคดี

วรชาติ แสนคำ (2542) การศึกษาเรื่อง ลักษณะทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในเขตจังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาสภาพทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตใจของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามกับเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 398 คน ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 17 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา บิดามารดาส่วนใหญ่แยกกันอยู่ และมีความสัมพันธ์กันในสมาชิกในครอบครัว ในระดับดี เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เคยรู้จักบุคคลในชุมชนที่กระทำผิดมาก่อน ผลการศึกษาลักษณะทางจิตใจเด็กและเยาวชน พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะทางจิตใจเป็นปกติ คือมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองในระดับปานกลาง มีการมุ่งอนาคตและสามารถควบคุมตนเองได้ในระดับปานกลางเช่นกัน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตใจ

ของเด็กและเยาวชนได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของเด็ก และเยาวชน สาเหตุการกระทำผิด ประเภทดีและการมีความสัมพันธ์กับผู้กระทำผิดอื่น

นิพนธ์ เจริญงาน (2542) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่มีรายได้ มาจากครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างและรับจ้างทั่วไป เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับเพื่อน สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ของที่พักอาศัยเป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติดให้โทษ บิดามารดาหย่าร้าง ขาดความเอาใจใส่ และไม่ว่ากล่าวตักเตือนเด็กและเยาวชน จากการศึกษาวิจัยตามแนวความคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนา พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดมาจากปัจจัยทางจิตใจ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ การคบหาสมาคมกับคนชั่ว ความตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้กระทำผิด ในส่วนการติดการพนัน การติดสุรายาเสพติดประเภทต่าง ๆ ปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่ที่เสี่ยงภัยหรือเหมาะสมในการกระทำผิด สิ่งเสพติด อาวุธ และวัตถุที่รัก

เกษรวงค์ จินะแสน (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการควบคุมความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนตัดสินใจกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ คือ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย ปัจจัยจากความบกพร่องของโครงสร้างทางสังคมและปัจจัยจากการคบหาสมาคมที่แตกต่างและอิทธิพลของวัฒนธรรมในกลุ่มเพื่อน ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลให้เด็กกระทำความผิดในครั้งแรก จนกระทั่งถูกจับกุมตัวดำเนินคดีในชั้นศาล

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

